BASUDEV GODABARI DEGREE COLLEGE, KESAIBAHAL

BLENDED LEARNING STUDY MATERIALS

UNIT-II

DEPARTMENT :- ଓଡ଼ିଆ (ଅନୁର୍ଜାତୀ ଉଚ୍ଚାଙ୍ଗ ପାଠ)

SUBJECT :- ବଞ୍ଚାଗଦର ପରିଭାଷା, ପରିସର, ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ

SEMESTER :- ପ୍ରଥମ (ପ୍ରଥମ ପତ୍ର)

ବିଜ୍ଞାପନର ପରିଭାଷା, ପରିସର ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଉପକ୍ରମ :

ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ବିଜ୍ଞାପନ ବି ଗୋଟିଏ କଳା । ଅନ୍ୟକୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ଦ୍ରବ୍ୟବିକ୍ରୟରେ ଏହାର ସଫଳ ପ୍ରୟାସ ବିଜ୍ଞାପନକୁ କରେ ସାର୍ଥକ । ବିଜ୍ଞାପନ ଏକ ଚିତ୍ରଧର୍ମୀ ଓ ବାକ୍‌ପଟୁତା କଳା। ବିଜ୍ଞାପନ ଚିତ୍ର-ଧର୍ମୀ ହେଲେ ଅଧିକ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ହେଲେ ଏହା ଗ୍ରହଣୀୟ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହୋଇଥାଏ । ବିଜ୍ଞାପନର ଭାଷା ଅନ୍ୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାର ସଞ୍ଚାଳନ ଉପଯୁକ୍ତ ଶ୍ଳୋଗାନ୍‌କାରୀ ଚିନ୍ତାବିତ୍ ଅନ୍ୱେଷଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥାନ୍ତି । ◆(ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ–ଭାବ ବିନିମୟ ଓ ଯୋଗାଯୋଗର ଭାଷା ମାଧ୍ୟମ-ଚିନ୍ମୟ ପ୍ରକାଶନ-ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ-୨୦୧୨- ପୃ.୪୭୨)।

ବିଜ୍ଞାପନର ବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛି ତା'ର ଶ୍ଳୋଗାନ୍ । ଚିତ୍ର ସହ ଏହି ଶ୍ଳୋଗାନ୍‌ର ସମ୍ପର୍କ ଥାଏ ନିବିଡ଼ । ବିଜ୍ଞାପନର ଗଣଧର୍ମୀ ପ୍ରଭାବ ଅପ୍ରତିହତ । ଆଧୁନିକ ଜୀବନ ଶୈଳୀକୁ ବିଜ୍ଞାପନ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଛି । ରାସ୍ତା କଡ଼ର ହୋର୍ଡ଼ିଂ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ରେଡ଼ିଓ, ଟେଲିଭିଜନ୍, ଖବରକାଗଜ ତଥା ବିବିଧ ସୋସିଆଲ୍ ମିଡ଼ିଆରେ ବି ବିଜ୍ଞାପନ ତା'ର ଚମକ ଦେଖାଇ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ନିଜର ଅଭିପ୍ରାୟକୁ ଚରିତାର୍ଥ କରିଥାଏ।

ଆଗରୁ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ନିଜ ବ୍ୟବସାୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବୁଲାବିକାଳିଙ୍କ ସହାୟତାରେ ନିଜ ବ୍ୟବସାୟର ପ୍ରଚାର-ପ୍ରସାର କରୁଥିଲେ । ମାତ୍ର ଆଜି ଯୁଗ ବଦଳିଛି; ବଦଳିଛି ମଣିଷର ଜୀବନ ଶୈଳୀ ମଧ୍ୟ । ଘରେ ବସିକି କ୍ରେତା ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଖି ମନଲାଖି ପସନ୍ଦଯୋଗ୍ୟ ବସ୍ତୁ କ୍ରୟ କରି ଆପଣାର ଚାହିଦା ମେଣ୍ଟାଉଛି । ବିଜ୍ଞାପନର ସଫଳ ଶ୍ଳୋଗାନ୍ ଦ୍ୱାରା ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରସାରଣ ଦ୍ୱାରା ଏହା କେବଳ ସମ୍ଭବପର ହୋଇପାରିଛି । ଅର୍ଥାତ୍ ବିଜ୍ଞାପନ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ନିଜ ପାଇଁ ନୂତନ ପରିଚୟ, ନୂତନ ପରିଭାଷା । ଏହାର ପରିସର, ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟ, କଳାତ୍ମକ ପରିପ୍ରକାଶ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ପ୍ରସ୍ତୁତି, ପ୍ରକାର, ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଓ ଭାଷା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓ ଅଭିନବ, ଯାହା ନିମ୍ନକ୍ରମରେ ଅନୁଶୀଳନ ଯୋଗ୍ୟ । ◆(ତତ୍ରୈବ)

ବିଜ୍ଞାପନର ପରିଭାଷା :

ପରିଭାଷା : ବିଜ୍ଞାପନର ପରିଭାଷା ବା ସଂଜ୍ଞା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର, ଏହାର ପରିଚୟ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସଂସ୍ଥା ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ନିଜର ଆଭିମୁଖ୍ୟ, ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ, ପ୍ରାଧାନ୍ୟ, ଚାହିଦା ପୂରଣରେ ସାମର୍ଥ୍ୟ, ସୁଲଭ ଯୋଗାଣ, ଗୁଣାତ୍ମକ ଅବଦାନ ପ୍ରଭୃତିକୁ କଳାତ୍ମକ ରୂପେ ପ୍ରଚାର, ପ୍ରସାର ତଥା ଅନ୍ୟର ସମର୍ଥନ ଲାଭ ପାଇଁ ଯେଉଁ ମାଧ୍ୟମ-ସକଳର ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥାନ୍ତି ତାହାକୁ 'ବିଜ୍ଞାପନ' କୁହାଯାଏ । ◆(ତତ୍ରୈବ)

(୧) ବିଜ୍ଞାପନର ନିର୍ମାଣ (ହୋର୍ଡ଼ିଂ ଆଦିରେ ଲେଖା), (୨) ପ୍ରସ୍ତୁତି (ଟେଲିଭିଜନ, ଖବର କାଗଜରେ ପ୍ରଚାର ପାଇଁ ଯୋଜନା) ଓ (୩) ପ୍ରଭାବର ବୈଚିତ୍ର୍ୟକୁ 'ବିଜ୍ଞାପନ କଳା' ରୂପେ ଅଭିହିତ କରାଯାଏ ।

ବିଜ୍ଞାପନର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପରିଭାଷା ବା ଆଭିମୁଖ୍ୟ ହେଲା - (୧) ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ, ପ୍ରଭାବିତ କରି ସେମାନଙ୍କର କ୍ରୟଦକ୍ଷତାକୁ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦେବା ସହ ବିଜ୍ଞାପିତ ବସ୍ତୁ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କରାଇବା । ବିଜ୍ଞାପନ ଏକ କଳା; ଯାହା ଏଥିରେ ମଣିଷର ମାନସିକତାକୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିବାର ଅଭିନବ କାଇଦା ଆରୋପିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାର ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଦିଗ ମଧ୍ୟ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ । ବିଜ୍ଞାପନ ତା'ର ଚିତ୍ର, ସ୍ଲୋଗାନ ଓ ଲିଖିତ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଆଧାରରେ ଗଣ-ମାନସରେ ବେଶ୍ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ ।

(୨) ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ଭିତ୍ତିରେ ଏହାର ଉନ୍ମେଷ ହୋଇଥିଲେ ବି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବସ୍ତୁକୁ ନେଇ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା ବାଣିଜ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ନିଜ ନିଜର ବିଜ୍ଞାପନ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କ୍ରୟ ପାଇଁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିଥାନ୍ତି । ଯେଉଁ ବିଜ୍ଞାପନର କଳା-କୌଶଳ ଅଧିକ ପ୍ରତିବେଦିତ, ଗ୍ରାହକ ସଂଖ୍ୟା ତା'ର ସେଇ ଅନୁପାତରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପ୍ରାପ୍ତ ।

(୩) ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ ନିଜ ବ୍ୟବସାୟିକ ସଂସ୍ଥାର ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ସମଗ୍ରର ଉପଯୋଗିତା, ବ୍ୟବହାରିକତା ତଥା ଏ ସକଳର ଗୁଣବତ୍ତାକୁ ଗଣମାନସରେ ଆରୋପିତ କରିବାକୁ ଯେଉଁ ତତ୍ପରତା ପ୍ରକାଶ କରିଥାନ୍ତି ଏହାର ପରିପ୍ରକାଶନୀୟ ମାଧ୍ୟମ ହେଉଛି 'ବିଜ୍ଞାପନ' ।

(୪) 'ବିଜ୍ଞାପନ' ବ୍ୟବସାୟ ଭିତ୍ତିକ ଏକ ଦୁରନ୍ତ ଆକର୍ଷଣ ଯାହା ଗ୍ରାହକଙ୍କ ମନକୁ ପୂର୍ବ ମାନସିକତାରୁ ଦୂରେଇ ଆଣି ନିଜ ପ୍ରଚାରିତ ସ୍ୱର ଓ ଆବେଗ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ କରାଇଥାଏ ।

(୫) ଆଜିର ବସ୍ତୁବାଦୀ ଜୀବନଧାରାରେ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଆକର୍ଷଣ କରିବାକୁ ବିଭିନ୍ନ ସଂସ୍ଥା ଆପଣା ଆପଣା ସାମଗ୍ରୀର ବିଜ୍ଞାପନକୁ ବିଭିନ୍ନ ଢଙ୍ଗରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଥାନ୍ତି । ବୃତ୍ତିର ବିସ୍ତାର ସହ ଲାଭ ପ୍ରାପ୍ତିର ଅଭିଳାଷକୁ ସାକାର କରିବାକୁ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ହେଉଛି ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ମାଧ୍ୟମ । ବ୍ୟବସାୟୀକରଣ ବିଶ୍ୱରେ ବଜାର ଚାହିଦାକୁ ସରଗରମ କରିଥାଏ । ଯେଉଁ ବିଜ୍ଞାପନର କଳାତ୍ମକ ପରିପ୍ରଚାର ।

ବିଜ୍ଞାପନର ତେଣୁ ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା – (କ) ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରି ନିଜସ୍ୱ ବ୍ୟବସାୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରିବା, (ଖ) କ୍ରୟ-ବିକ୍ରୟକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରି ସହଜ ଓ ଅଧିକ ଲାଭର ଆଶା ରଖିବା, (ଗ) ନିଜସ୍ୱ ଗୁଣବତ୍ତାକୁ ବିଜ୍ଞପିତ କରି ଏକ ବୃହତ୍ତର ଗ୍ରାହକ ଗୋଷ୍ଠୀ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଓ (ଘ) ବ୍ୟବସାୟ ବଜାରରେ ନିଜର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା । (ଙ) ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ନିଜ ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସନୀୟତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ମଧ୍ୟ 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ।

ବିଜ୍ଞାପନଦାତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଅଭିପ୍ରାୟ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ଆକର୍ଷଣ କରିବା । ନିଜ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଆଧାରରେ ସେ ଅଭିପ୍ରାୟ ସାଧନ କରିବାକୁ ପ୍ରଯତ୍ନ କରିଥାନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ କୌଶଳ ଅବଲମ୍ବନ କରିଥାନ୍ତି । ଯଥା –

(୧) ବିଜ୍ଞାପନରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦାତାର ଲାଭଖୋର ମନୋବୃତ୍ତି ଥାଏ ।

(୨) ବିଜ୍ଞାପନରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦାତା ସ୍ଲୋଗାନ, ଅଭିପ୍ରାୟ ଆଦିକୁ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ହିଁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି କରିଥାନ୍ତି । ବିଜ୍ଞପିତ ଦ୍ୱାରା ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଥାନ୍ତି ।

(୩) 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଦ୍ୱାରା ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଥାନ୍ତି । ନିଜସ୍ୱ ବସ୍ତୁର ଗୁଣବତ୍ତାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଘଟାନ୍ତି ବିଜ୍ଞାପନଦାତା ।

(୪) ଛବି, ସଙ୍ଗୀତ, ଲୋକଗୀତ, ଲୋକକଥା, ଅଭିନୟ ଆଦି ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରତିବେଦିତ ।

(୫) ବିଜ୍ଞାପନରେ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଉତ୍ପାଦନ ତଥା ବିଚାର ବୋଧ ସହିତ ତୁଳନା ଓ ନିଜସ୍ୱ ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍କର୍ଷତାର ପ୍ରାମାଣିକତାକୁ ଆଧାର କରି ଜନମାନସକୁ ଉଚାଟିତ ଓ ଅଭିପ୍ରେତ କରିବାର ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥାଏ ।

(୬) ବିଜ୍ଞାପନ ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟରେ ଗୁଣବତ୍ତା [illegible], [illegible] ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାନଦଣ୍ଡକୁ [illegible], ଫଳରେ ଗ୍ରାହକ ଓ [illegible] କରାଯିବାର ଉଚ୍ଚମାନ ପରିଚାଳନାକୁ ଉନ୍ନତ କରାଯାଇଥାଏ ।

(୭) ବିଜ୍ଞାପନଦାତା ଜନହିତରେ ଜାରି କରିଥାନ୍ତି ବିଜ୍ଞାପନ; [illegible] ସୁରକ୍ଷା, ଉପକାରିତା ଓ ଉପଯୋଗିତାକୁ ଅଧିକ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

(୮) ବିଜ୍ଞାପନରେ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ତୃପ୍ତି, ସଚେତନତା ଓ [illegible] ସୁରକ୍ଷା

(୯) 'ବିଜ୍ଞାପନ'କୁ ବୃହତ୍ତର ଉପଭୋକ୍ତା ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରୁଥିବା ଏକ [illegible]

(୧୦) ବିଜ୍ଞାପନ ବୃତ୍ତିଗତ ଲାଭ ମଧ୍ୟ ଆଣି ଦେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥାଏ ।

'ବିଜ୍ଞାପନ' ହେଉଛି କହି-ବୋଲି ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ କରିବାର ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କଳା । [illegible] ସାମଗ୍ରୀକୁ ଯେତେ ଭଲ କରି ବିଜ୍ଞାପନ ଆକାରରେ ଲୋକଙ୍କ [illegible] ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିବ, ସେହି ଅନୁପାତରେ ତା'ର ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ସେତେ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଚାହିଦାର ଭାଗିଦାର ହେବ । [illegible] ପ୍ରଚାରରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ଗ୍ରାହକ ବିଜ୍ଞାପିତ ସାମଗ୍ରୀକୁ କ୍ରୟ କରିବାର ମନୋଭାବ ପୋଷଣ କରିଥାଏ । ଅର୍ଥାତ୍ - 'ବିଜ୍ଞାପନ'ରେ ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାରର କଳାଟି ହିଁ ତା'ର ନିଆରା ପରିଚୟ । ଇଂରାଜୀରେ ପ୍ରଚଳିତ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଶବ୍ଦଟି ହେଉଛି [illegible] - 'ଆଡ୍‌ଭର୍ଟାଇଜମେଣ୍ଟ' ଶବ୍ଦଟିର ନିଷ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି, ଯାହାକୁ ଆମ ଭାଷାରେ ବୁଝାଯାଉଛି - 'ବିଜ୍ଞାପନ' । ବିଜ୍ଞାପନର ଅର୍ଥ ବ୍ୟାପକ ଓ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ସେବାକୁ କେତେକ ପରିଚିତ ପୃଷ୍ଠପୋଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିଛି ଅର୍ଥ [illegible] ପ୍ରୋତ୍ସାହନକୁ ବିଜ୍ଞାପନ ବୁଝାଯାଏ । ◆(ତତ୍ରୈବ)

ନିଜ ଉତ୍ପାଦ ସାମଗ୍ରୀ, ସେବାର ବିକ୍ରୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବିକ୍ରେତା ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଉଥିବା [illegible] ବିଜ୍ଞାପନ ବୁଝାଯାଏ । କ୍ରେତାଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ମାଧ୍ୟମ, ଯଥା - ଟେଲିଭିଜନ, ରେଡ଼ିଓ, ଇଣ୍ଟରନେଟ, ଫେସବୁକ୍, [illegible] ପତ୍ରପତ୍ରିକା, ହୋର୍ଡିଂ, ପୋଷ୍ଟର ଇତ୍ୟାଦି ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ଉତ୍ପାଦ, ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସେବାକୁ ଆପଣେଇବାକୁ ଓ କିଣିବାକୁ [illegible] କରିବାର କୌଶଳ ହିଁ ବିଜ୍ଞାପନ । ଯେକୌଣସି ଉତ୍ପାଦକୁ ବା ସେବାକୁ ବିକ୍ରିତ କରିବା ବିଜ୍ଞାପନର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ [illegible] କ୍ରେତାଙ୍କ ମନରେ ଗୋଟିଏ ସେବା, ଉତ୍ପାଦକୁ କିଣିବାକୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପ୍ରଲୋଭନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ କରିବାର କୌଶଳ ହେଉଛି 'ବିଜ୍ଞାପନ' । ◆(ତତ୍ରୈବ)

ଆଜିର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ମୂଳକ ଯୁଗରେ ବିଜ୍ଞାପନକୁ ବିପଣନର ଆତ୍ମା ଭାବେ ପରିଗଣିତ କରାଯାଉଛି
◆(ମିଶ୍ର, ସମିତ- ଯୋଗାଯୋଗର ଭାଷା, ପୃଷ୍ଠା - ୮୧-୮୨) ।

ବିଜ୍ଞାପନ ଏକ କଳାଗତ ଗଣମାଧ୍ୟମ। ବିଜ୍ଞାପନ ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟକୁ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦେଉଥିବା ଏକ [illegible] ବା ମାଧ୍ୟମ । ଏହାର ପରିସର - ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ଗ୍ରାହକଠାରୁ ବ୍ୟବସାୟୀ [illegible], ସରକାରଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ [illegible] ପରିବ୍ୟାପ୍ତ । ଗୋଟିଏ ଅନୁଷ୍ଠାନ ନିଜର ଆଦର୍ଶ, ସମାଜ ସେବା ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ନେଇ ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାକୁ ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରିଥାଏ । 'ବିଶ୍ୱଶାନ୍ତି ମହାଯଜ୍ଞ', 'ହନୁମାନ ମନ୍ଦିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା' ଭଳି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ବିଜ୍ଞାପିତ କରିବାକୁ ଯେଉଁ ପୋଷ୍ଟର ବା ପ୍ରଚାରପତ୍ର ଛପାଯାଏ ତାହା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ [illegible] ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ [illegible] ମାତ୍ର । ଏଥିରେ ଲାଭ-କ୍ଷତିର ହିସାବ ନିକାଶ କରା ନ ଯାଇ ଏକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଆବେଦନକୁ ହିଁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥାଏ । [illegible] ବିଜ୍ଞାପନ ଏକ ଭିନ୍ନ ପରିସରରେ [illegible] ଅର୍ଥାତ୍ ଏଠି ବିଜ୍ଞାପନ 'ବହୁଜନହିତାୟ' କୁ ପ୍ରତିପାଦିତ କରିଛି । [illegible] ହୋଇଛି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ ।◆(ତତ୍ରୈବ)

ବିଜ୍ଞାପନର ପରସିର ବେଶ୍ ପ୍ରଶସ୍ତ; ଗ୍ରାହକ ଓ ବ୍ୟାବସାୟିକ କାରବାରକୁ ନେଇ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାପନ ... ଦକ୍ଷତାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥାଏ ।

ବିବିଧ ବିଜ୍ଞାପନ :

(୧) ବ୍ୟାବସାୟିକ ବିଜ୍ଞାପନ ।

(୨) ସରକାରୀସ୍ତରୀୟ (ସରକାରୀ ଯୋଜନା)।

'ଭଗବାନଙ୍କ ସହ ସିଧାକଥା' ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଦେଇ ଧୂପକାଠି ବିକିବା କିମ୍ବା 'ଆମ ସୁଖୀ ଜୀବନର ରହସ୍ୟ' ସ୍ଲୋଗାନ ଦେଇ ସ୍ନାୟବିକ ଉତ୍ତେଜନକାରୀ ତେଲ କିମ୍ବା ବଟିକା କିଣିବା ଆଦି ବିଜ୍ଞାପନର କଳାତ୍ମକ ପରିପ୍ରକାଶ ଭିତରେ ... ସେତେଦୂର ସମର୍ପିତ ହୁଏ ତାହା ଜାଣିବା ବିଜ୍ଞାପନ ଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷେ ସେତେଟା ସହଜ ହୋଇ ନ ଥାଏ । କେବଳ ... କ୍ରୟ-ବିକ୍ରୟ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଉପରେ ହିଁ ବିଜ୍ଞାପନର ଫଳପ୍ରଦ ପ୍ରଭାବକୁ ଆକଳିତ କରାଯାଇପାରେ । ଏହା ଏକ ବ୍ୟାବସାୟିକ ବିଜ୍ଞାପନ।

ସରକାର ଜନହିତରେ ଜାରି କରିଥାନ୍ତି ଅନେକ ବିଜ୍ଞାପନ । ଯଥା– (୧) 'ସଭିଏଁ ପଢ଼ନ୍ତୁ - ସଭିଏଁ ବଢ଼ନ୍ତୁ', (୨) ଆମେ ଦୁଇ ଆମର ଦୁଇ, (୩) ବେଟି ବଚାଓ ବେଟି ପଢ଼ାଓ, (୪) ଉଜ୍ଜ୍ୱଳା ଯୋଜନା, (୫) ନମୋଗଙ୍ଗେ, ... ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ମିସନ. ଇତ୍ୟାଦି । ସାକ୍ଷରତାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ ଜନସଂଖ୍ୟାର ହ୍ରାସ ପାଇଁ ଏଥିରେ ଅଛି ଆହ୍ୱାନ; ଯାହା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ହିତପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏପରି ବିଜ୍ଞାପନ ସାଧାରଣତଃ ଫଳପ୍ରସୂ କାରଣ ଏହା ସରକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ସଷ୍ଠ ବିଧି ... ଆଇନାନୁମୋଦିତ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାପନର ପରସିର ଏକ ବୃହତ୍ତର ଫଳଦାୟୀ ପରିଣାମକୁ ଅପେକ୍ଷା ରଖେ ।

ତେବେ ବିଜ୍ଞାପନ ଯେ ସବୁବେଳେ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରି ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ଦିଏ- ଏହାର ଗାଣିତିକ ହିସାବ ମିଳିବା କଷ୍ଟ ସାଧ୍ୟ। କାରଣ ଅନେକ ବିଜ୍ଞାପନ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ କରିବାର ନଜିର ଅଛି; ଯାହା ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ଭାବବେଗ ଓ ବିଶ୍ୱାସନୀୟତା ପ୍ରତି କୁଠାରଘାତ କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ। ଏଥି ପାଇଁ ଖବର କାଗଜାଦିରେ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞାପନର ବିଶ୍ୱାସନୀୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମ୍ପାଦକ ସମୟେ ସମୟେ ପାଠକୀୟ ସୂଚନା ଜାରି କରିଥା'ନ୍ତି। ଏଥିରେ ଲେଖା ଥାଏ- "ଖବରକାଗଜରେ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକରେ ଦାବି ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଜ୍ଞାପନ ଦାତାଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ଦାବି। ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଖବରକାଗଜ ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇ ନ ଥାଏ କିମ୍ବା ଏଥିପାଇଁ ଖବରକାଗଜ ବା ଏହାର କର୍ମକର୍ତ୍ତା ଉତ୍ତରଦାୟୀ ନୁହନ୍ତି। ପାଠକମାନେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦାତାଙ୍କୁ କୌଣସି ଅର୍ଥରାଶି ପଇଠ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସଂସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ନିଜେ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ଏତଦ୍ୱାରା ସୂଚାଇ ଦିଆଯାଉଛି।"

ବିଜ୍ଞାପନର ପରିସର :

'ବିଜ୍ଞାପନର ପରିସର' ଆଲୋଚନା କ୍ରମରେ ବିଶେଷ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ରହିଛି। ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରଭାବ, ମତାମତର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଜଟିଳ ବିଜ୍ଞାପନର ସର୍ବଜନ ଗ୍ରହଣୀୟ କ୍ଷମତା ଆଦି ପ୍ରସଙ୍ଗ। ଏଠାରେ କହିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହୁଏ ଯେ- ବିଜ୍ଞାପନ କ୍ରେତା ବିକ୍ରେତା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଲକ୍ଷଣୀୟ ଯୋଗାଯୋଗ ପ୍ରକ୍ରିୟା ରହିଛି। ମାତ୍ର ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଭାବକୁ ତତ୍କାଳ ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇ ପାରେ ନାହିଁ। ଜଣେ ମାଛ ଦୋକାନୀ ବିକୁଥିବା ମାଛର ଗୁଣବତ୍ତାକୁ କ୍ରେତାଙ୍କ ଆଗରେ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସନୀୟତା ଦେଇ ଯେପରି ପ୍ରକାଶ କରି ନିଜର ବ୍ୟବସାୟକୁ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦେଇଥିବାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅନୁଭୂତି ଲଭିଥାଏ; ବିଜ୍ଞାପନ ଆଧାରରେ ତାହା ହେଲା କି ନାହିଁ, ସେ ... ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନ ଥାଏ। ତେଣୁ ତା' ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରଭାବ ସଂଶୟାତ୍ମକ ବୋଲି ବୁଝିବାକୁ ହୁଏ।

ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞାପନଟିଏ ଜାରି ହେଲା ପରେ କ୍ରେତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବା ତତ୍‌ଜନିତ ବାର୍ତ୍ତା କେତେଦୂର ଗ୍ରହଣୀୟ ହେଲା ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ହେଲା ତାହା ଜାଣିବାର କୌଣସି ଅବଲମ୍ବନ ନ ଥାଏ। ତେଣୁ ବିଜ୍ଞାପନର ଗ୍ରାହ୍ୟ କ୍ଷମତା ଅନେକତଃ ପ୍ରଶ୍ନାନ୍ୱିତ, ସଂଶୟାତ୍ମକ ହୋଇଉଠିବା ସ୍ୱାଭାବିକ।

ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାପନକୁ ପଢୁଥିବା, ଦେଖୁଥିବା କିମ୍ବା ଶୁଣୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କ ଗ୍ରହଣୀୟ କ୍ଷମତା, ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏକ ଧରଣର ହେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, କାରଣ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କଠାରୁ ଭିନ୍ନ। ସମୟେ ସମୟେ ଅଳ୍ପ ପାଠୁଆ ବା ଅଶିକ୍ଷିତ ମାନେ 'ବିଜ୍ଞାପନ'ଭାବ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସଠିକ୍ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରି ନ ଥାନ୍ତି। ଏତେବେଳେ ବିଜ୍ଞାପନଟି ସର୍ବଜନଗ୍ରାହୀ ହେବା ଦୁଷ୍କର; ତେଣୁ ଏହାର ବ୍ୟବସାୟିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ କେତେଦୂର ଫଳଶ୍ରୁତି ଲଭିଲା; ତାହାର କଳନା ଦୁଷ୍କର। ସମାଜରେ ଏପରି ଲୋକ ଅଛନ୍ତି; ଯେଉଁମାନେ ବିଜ୍ଞାପନ ପଢ଼ନ୍ତି, ଦେଖନ୍ତି ବା ଶୁଣନ୍ତି- ମାତ୍ର ଏହା ସେମାନଙ୍କ ବିବେକ-ବୁଦ୍ଧିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରି ନ ଥାଏ। ଯଥା- ଲକ୍ସ ସାବୁନ୍ ଲଗାଉଥିବା ଲୋକ, ସାଲିମାର ନଡ଼ିଆ ତେଲ ମୁଣ୍ଡରେ ମାଖୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଉପରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ରାଣ୍ଡର ସାବୁନ୍ ବା ତେଲର ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ନ ଥାଏ। ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ 'ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରଭାବ' କେତେଦୂର ବ୍ୟାବସାୟିକ ଫାଇଦା ଦିଏ ତାହା ମଧ୍ୟ ସଂଶୟାତ୍ମକ। ତେଣୁ 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ପରିସର ଦ୍ୱିଧାତ୍ମକ। ଏହା ସମାଜର ହିତ, ବ୍ୟକ୍ତିର ସାଧନକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରେ ପୁଣି ଉପରୋକ୍ତ ଭାବେ ଅନେକତ୍ର କ୍ରିୟାହୀନ ଥିବାର ସଂଶୟକୁ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପାଦିତ କରିଥାଏ।

ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ କହିବାକୁ ହୁଏ ଯେ- ଜନ ସଚେତନତା ଲାଭର ଆଶା ରଖି ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକ ଆଜିର ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ପ୍ରଭାବିତ ଜନ-ମାନସକୁ ବେଶ୍ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି। ତା'ର ପ୍ରଭାବ ଲାଭ-କ୍ଷତି ସମ୍ପର୍କିତ ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏକ ବୃହତ୍ତର ତଥା ମହତ୍ତର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ପ୍ରକଟିତ। ବ୍ୟକ୍ତି, ଗୋଷ୍ଠୀ, ସମାଜ ବା ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ବିବିଧ ବ୍ୟାଧି, ପ୍ରାକୃତିକ ଦୁର୍ବିପାକ, ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା, ବୃକ୍ଷରୋପଣ, ନାରୀ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା, ପାରିବାରିକ ହିଂସା ଆଦି ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନତାର ବାର୍ତ୍ତା ଦିଅଥାଏ ଜନହିତରେ ଜାରି ବିଜ୍ଞାପନ ସମୂହ। ଏହା ସରକାରୀ ଓ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞପିତ ହୁଏ। ଏଥିରେ ବ୍ୟବସାୟିକ ଲାଭ ଗୁରୁତ୍ୱ ନ ଲଭି ସାମାଜିକ ସେବା, ସଚେତନତା ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲଭିଥାଏ। ଏ ସକଳ ସାମାଜିକ-ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକର ଭୂମିକା ତଥା ମୂଲ୍ୟବୋଧ ବେଶ୍ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ।

ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟ / ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ / ଉପଯୋଗିତା / ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ :

ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ, ଉପଭୋକ୍ତା ବା ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ପ୍ରଲୋଭିତ କରିବା। ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରି ବସ୍ତୁକ୍ରୟ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ଓ ସାମାଜିକ ସଚେତନତା ପାଇଁ ପ୍ରଚୋଦନା ଦିଏ ବିଜ୍ଞାପନ। ବ୍ୟକ୍ତି ବିଜ୍ଞାପନର ସ୍ଲୋଗାନ୍, ଚିତ୍ର ସମଗ୍ର, ପ୍ରଦତ୍ତ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ନିହିତ ବିଜ୍ଞପିତ ଗୁଣବତ୍ତା, ସର୍ତ୍ତ ତଥା ଲାଭପ୍ରଦ ଘୋଷଣାଦିରେ ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ନିଜର ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ କ୍ରୟ କରିବାର ପ୍ରେରଣା ପାଇଥାଏ। ବିଭିନ୍ନ ବ୍ରାଣ୍ଡର ବିଜ୍ଞାପନରୁ ତା'ର ସାମଗ୍ରୀ ଚୟନ ମାନସିକତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞାପନକୁ ସେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଏ। ଅର୍ଥାତ୍ 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ଅପ୍ରତିହତ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସେ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ: ଯାହା ହେଉଛି ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରମୁଖ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବା ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟ। ♦(ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ - ଭାବବିନିମୟ ଓ ଯୋଗାଯୋଗର ମାଧ୍ୟମ, ପୃ.୪୭୮)।

ବିଜ୍ଞାପନଟି ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାକାର ନ ହେଲେ ତେବେ ସେହି ବିଜ୍ଞାପନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରସ୍ତୁତି କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ନା କୌଣସି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତ୍ରୁଟିଯୁକ୍ତ ଓ ଗ୍ରାହଣୀୟ କ୍ଷମତା ଅସମର୍ଥ ବୋଲି ଏହା ଧରି ନେବାକୁ ହୁଏ। ତେଣୁ ନିଜର ଅସାମାର୍ଥ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ବିଜ୍ଞାପନର ଲକ୍ଷ୍ୟଣ ନୁହେଁ; କଳେବଳେ କୌଶଳେ ନିଜର ପ୍ରଚାର, ପ୍ରସାରକୁ ଗଣମୁଖୀ କରି ଗଣମନକୁ ବସ୍ତୁ କ୍ରୟ ପ୍ରତି ଅନୁପ୍ରେରିତ କରିବା ହେଉଛି ସଫଳ ବିଜ୍ଞାପନର ଧର୍ମ।

ବିଜ୍ଞାପନର ଅନ୍ୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା– (୧) ବସ୍ତୁର ସ୍ଥିତି, (୨) ଉପଯୋଗିତା, (୩) ଆବଶ୍ୟକତା ଉପାଦେୟତା, (୪) ଗୁଣବତ୍ତାକୁ ସୂଚିତ କରିବା ସହ ଗ୍ରାହକୀୟ ପ୍ରରୋଚନାକୁ ଜାଗ୍ରତ କରିବା। ପରୀକ୍ଷିତ ଢଙ୍ଗରେ ଏହାକୁ କ୍ରୟ କରି ବ୍ୟବହାର କରିବାର ସର୍ତ୍ତକୁ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥାଏ ବିଜ୍ଞାପନ। ଏହା ହୋଇପାରେ ବିଜ୍ଞାପନର ଏକ ଚାତୁର୍ଯ୍ୟ; ମାତ୍ର ସର୍ତ୍ତ ଭାଙ୍ଗିଲେ ଆଇନର ଭୟ ଥିବାରୁ ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞାପନଦାତା ସର୍ତ୍ତାନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ବାଧ

ହୋଇଥା'ନ୍ତି । ବ୍ୟବସାୟ-ବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବସ୍ତୁର ସର୍ବାଧିକ ଗୁଣବତ୍ତାକୁ ବିଜ୍ଞପିତ କରି ଗ୍ରାହକୀୟ ସେବା ସାଧନ କରିବା ହେଉଛି ବିଜ୍ଞାପନର ଅନ୍ୟତମ କାର୍ଯ୍ୟ । ବିଜ୍ଞାପନ-ଏକ ଘୋଷଣା, ଏକ ଇସ୍ତାହାର, ବିଶେଷତ୍ୱ ଜାହିର କରୁଥିବା ଏକ ସୂଚନା ଯାହା ଗଣ-ମନକୁ ଜାଗ୍ରତ କରିବାର ଆଶା-ଆକାଂକ୍ଷା ପ୍ରକାଶ କରାଇଥାଏ ।

ନିଜ ବିଜ୍ଞପିତ ପଦାର୍ଥ, ମାନସିକତା, ବ୍ୟବସାୟିକ କାରବାରକୁ ସାଧାରଣ ଜନତା ବା ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ 'ଉପଭୋକ୍ତା' ଜଣାଇବା ହେଉଛି ବିଜ୍ଞାପନର ଅନ୍ୟ ମୁଖ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟ । ଏଇହେତୁ ସରକାରୀ, ବେସରକାରୀ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନ୍ୟାୟିକ ଢଙ୍ଗରେ ଉତ୍ତମ ତଥା ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନାର ବିଜ୍ଞପ୍ତିକୁ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଭାବେ ଆଖ୍ୟାୟିତ କରାଯାଇଛି ।

ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ କହିଲେ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଅବଗତି ପାଇଁ ଜାରି ସୂଚନା, ତଥ୍ୟ, ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ବା ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଦିର ସ୍ଥିତି, ଚାହିଦା, ଉପଯୋଗିତା, ଆଦିକୁ ଗୋଟିଏ ଜନଗ୍ରାହୀ ଶ୍ଳୋଗାନ୍, ବାକ୍‌ଭଙ୍ଗୀ ସହ ଚିତ୍ର ଆଧାରିତ କରି ପ୍ରକାଶ କରିବା ଓ ଜନମନକୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ତା'ର କ୍ରୟ-କ୍ଷୁଧାକୁ ପରିଣତି ମୁଖୀ କରିବା ହେଉଛି ବିଜ୍ଞାପନର କାର୍ଯ୍ୟ ।

ବିଜ୍ଞାପନର ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା– (୧) ଉତ୍ତମ ଗଣଯୋଗାଯୋଗ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସାଧନ, (୨) ଉପଭୋକ୍ତା ସହ ବାଣିଜ୍ୟିକ କାରବାର, (୩) ସେବାଧର୍ମ, ଆଭିମୁଖ୍ୟ, ଉପଯୋଗିତା, ବ୍ୟବହାରରୀତି, ଗୁଣବତ୍ତା ଓ ଫଳାଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରି ପାରିଲା ପରି ଢଙ୍ଗରେ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଶ୍ଳୋଗାନ୍ ଓ ବାକ୍‌ରୀତିର ପ୍ରୟୋଗ । ଜୀବନଶୈଳୀକୁ ପ୍ରଭାବିତ କଲା ପରି କଳାତ୍ମକ ରୂପରେ ନିଜକୁ ସଜେଇ ଜନଗ୍ରାହୀ କରିବାର ଅଭିଳାଷ ପୋଷିତ ହେବା ବିଜ୍ଞାପନର ଅନ୍ୟ ଏକ ଧର୍ମ । ବିଜ୍ଞାପନ ପୁରୁଣା ଧାରଣାକୁ ବଦଳାଇବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ରଖେ । ବିଜ୍ଞାପନର ନୂଆରୂପ ଓ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଘୋଷଣା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପୁରୁଣା ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରତି ଅନାଗ୍ରହତା ପ୍ରକାଶର କାରଣ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ।

'କଲ୍‌ଗେଟ୍'ରେ ଦାନ୍ତ ଘଷୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି 'ଭିକୋ ବଜ୍ରଦନ୍ତି' ଟୁଥ୍‌ପେଷ୍ଟରେ ଦାନ୍ତ ଘଷା ଅଭ୍ୟାସକୁ ପରିହାର କରି ନୂତନତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରେ । ଅର୍ଥାତ୍- ନିଜର କଳାତ୍ମକ ପରିପ୍ରକାଶରେ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନ ଶୈଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ରଖେ । 'ବିଜ୍ଞାପନ' ମାଧ୍ୟମରେ ବ୍ୟବସାୟିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହୁଏ, ଫଳରେ କ୍ରୟ-ବିକ୍ରୟର ମାନ୍ଦାବସ୍ଥା ସୁଧୁରେ, କର୍ମଯୋଗାଣ ବଢ଼େ, ରୋଜଗାରରେ ମଧ୍ୟ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଆସେ । ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଭିତ୍ତିରେ ଭଲ ସାମଗ୍ରୀର ବଜାର ପ୍ରବେଶ କରାଇବା ହେଉଛି 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ଅନ୍ୟ ଏକ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ କର୍ମ ।

ବିଜ୍ଞାପନ-କେବଳ ପ୍ରଚାର ପତ୍ର ସର୍ବସ୍ୱ ହୋଇ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀକୁ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦିଏ, ଫଳରେ କ୍ରୟ-ବିକ୍ରୟର ମାନ୍ଦାବସ୍ଥା ସୁଧୁରେ, କର୍ମଯୋଗାଣ ବଢ଼େ, ରୋଜଗାରରେ ମଧ୍ୟ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଆସେ । ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଭିତ୍ତିରେ ଭଲ ସାମଗ୍ରୀର ବଜାର ପ୍ରବେଶ କରାଇବା ହେଉଛି 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ଅନ୍ୟ ଏକ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ କର୍ମ ।

ବିଜ୍ଞାପନ-କେବଳ ପ୍ରଚାର ପତ୍ର ସର୍ବସ୍ୱ ହୋଇ ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀକୁ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦେଇପାରେ ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ବୃହତ୍ତ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ଏହାର ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାରର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼େ । ଫଳରେ କମ୍ପାନୀ ଯଥୋଚିତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅର୍ଥବ୍ୟୟରେ ଖବରକାଗଜ, ଟେଲିଭିଜନ ବା ନେଟ୍ ଆଦିରେ ଗଣଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଅନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧିତ ହୁଏ ।

ପ୍ରଥମଟି – ଯେ କୌଣସି ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଚାର ହୁଏ ।

ଦ୍ୱିତୀୟଟି – ବିଜ୍ଞାପନକୁ ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର କରୁଥିବା ଗଣମାଧ୍ୟମ ଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସାଧିତ ହୁଏ ।

ବାସ୍ତବରେ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଅନୁଯାୟୀ କ୍ରେତା-ବିକ୍ରେତା ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବସାୟିକ ସମ୍ପର୍କ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ । ମାତ୍ର ବିଜ୍ଞାପନଦାତା ସଂସ୍ଥା ଉତ୍ପାଦକ କମ୍ପାନୀର ମାଲିକ ସହ କ୍ରେତାଙ୍କ ସହ ସାମ୍ନାସାମ୍ନି ହେବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ତେଣୁ ବିଜ୍ଞାପନ ଦ୍ୱାରା କେବଳ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ କ୍ରେତାଗଣ ଉତ୍ପାଦ ବା ସେବାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥା'ନ୍ତି । 'ବିଜ୍ଞାପନ'ରେ ଉପହାର, ପୁରସ୍କାର,

ଲଜିତ୍ରୁ ଆଦିର ପ୍ରଲୋଭନ ଥାଏ। ଏହାକୁ ସାକାର କରିବାକୁ ବିଜ୍ଞାପନ ଦ୍ୱାରା ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦକ ବିଣ୍ଟିତ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥା'ନ୍ତି। ଫଳରେ ବିଜ୍ଞାପନ ହୁଏ ଏକ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟକାରୀ ଯୋଗାଯୋଗୀୟ ମାଧ୍ୟମ। ଅବଶ୍ୟ ଏହି ଅର୍ଥ ଗ୍ରାହକଙ୍କ କ୍ରୟ ପ୍ରବଣତା ଉପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଭାର ହୋଇ ଉତ୍ପାଦକଙ୍କୁ ଲାଭ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ। ତେଣୁ 'ବିଜ୍ଞାପନ'ରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅର୍ଥ ଅପବ୍ୟୟ ନୁହେଁ, ଅଧିକ ଆୟ ନିମିତ୍ତ ପରିପୋଷିତ ଏକ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ମାନସିକତା। •(ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ - ଭାବବିନିମୟ ଓ ଯୋଗାଯୋଗର ଭାଷାବିନିମୟ- ଚିନ୍ମୟ ପ୍ରକାଶନ–ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ-୨୦୧୭)।

ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟ ବା ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଉପରୋକ୍ତ ଭାବେ ଆକଳିତ ହେବା ପରେ 'ବିଜ୍ଞାପନ'ରେ ଅନେକ ସମୟରେ ଧାର୍ମିକ ଭାବନାରେ ଆଘାତ, ଅପସଂସ୍କୃତି ଆଧାରିତ ହୋଇ ସାମାଜିକ ବିଦ୍ୱେଷଭାବ, ବିରକ୍ତି, ପ୍ରତିକ୍ରିୟା, କୁପ୍ରଭାବ ଆଦି ପକାଇବାର କାରଣ ହୋଇଛି- ଏହା ଅସ୍ୱୀକୃତ ହେବାର ନୁହେଁ। ଶିକ୍ଷିତ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ବିଜ୍ଞାପନକୁ ଯେମିତି ଗାଣିତିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆକଳନ ବା ଅନୁଶୀଳନ କରନ୍ତି, ଚିନ୍ତା ତଥା ବିଚାର କରି ବସ୍ତୁ କ୍ରୟରେ ଆଗ୍ରହ ବା ଅନାଗ୍ରହତା ଦେଖାନ୍ତି ତାହା ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଶ୍ରେଣୀୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ ନାହିଁ। ଫଳରେ ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରଲୋଭିତ ଘୋଷଣାବାଣି, ଚମକ, ଦମକ, ଅସତ୍ୟ ଭାଷଣରେ ବିମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ବିଜ୍ଞପିତ- ବସ୍ତୁ ପ୍ରତି କ୍ରୟ ଗତ ବ୍ୟାକୁଳତା ଦେଖାଇ ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ନ୍ତି। (ଏକକ)

'ଚିଟ୍‌ଫଣ୍ଡ'ର ବିଜ୍ଞାପନ – "ଗଚ୍ଛିତ ଟଙ୍କା ବର୍ଷକରେ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ହେବ"ର ପ୍ରଲୋଭନ ଆଜି ଭାରତୀୟ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଜମାକାରୀଙ୍କ ମେରୁଦଣ୍ଡକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇଛି। ଲୋଭର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ 'ବିଜ୍ଞାପନ'କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ଯେଉଁମାନେ ବିନିଯୋଗ କରିଥିବା ଟଙ୍କା ବାଟମାରଣା ହୋଇଯାଇଛି। ତେଣୁ 'ଶସ୍ତା ବିଜ୍ଞାପନ' ଜନଜୀବନକୁ କବଳିତ କରେ, ତାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାର୍ଗ ଦେଖାଇବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଏ। ଅନୁରୂପ ଭାବେ ଅପସଂସ୍କୃତି ଜନିତ ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକ ସାମାଜିକ-ସାଂସ୍କୃତିକ ଅବକ୍ଷୟର କାରଣ ହେବା ସହ ବେଳେବେଳେ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଭାବନା ଓ ସାମାଜିକ ମର୍ଯ୍ୟାଦାର ବିରୋଧାଚରଣ କରିଥାଏ। ଏଥିରେ ଗଣଯୋଗାଯୋଗ ପ୍ରତିହତ ନ ହେଲେ ବି ସାମାଜିକ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବୋଧ ଓ ସଦ୍ଭାବନା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥାଏ। (ଏକକ)

(୧) ଯୋତା କମ୍ପାନୀର ବିଜ୍ଞାପନରେ 'ଯୋତା ଉପରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି' ଛାପି ବିଜ୍ଞପିତ କରିବା, (୨) ଶାଢ଼ୀର ବିଜ୍ଞାପନ ବେଳେ ସାବିତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଜ୍ଞପିତ କମ୍ପାନୀର ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧାଇ ଯମଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୃତ ସ୍ୱାମୀ ସତ୍ୟବାନଙ୍କୁ ଫେରାଇବାକୁ ଅନୁନୟ କରିବା ସ୍ୱଚ୍ଛ ବିଜ୍ଞାପନର ଲକ୍ଷଣ ନୁହେଁ। ଏହି ବିଜ୍ଞପିତଗୁଡ଼ିକ ଅଳ୍ପଶିକ୍ଷିତ, ବିବେକହୀନଙ୍କ ପାଇଁ ରୁଚିକର ପ୍ରସଙ୍ଗ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ସାଂସ୍କୃତିକ, ଧାର୍ମିକ, ରାଷ୍ଟ୍ରିୟ ଭାବନା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିଶ୍ଚୟ ବିଡ଼ମ୍ବିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ। ଏପରି କୁତ୍ସିତ ବିଜ୍ଞାପନ କିପରି ବିବାଦର କାରଣ ହୁଏ ତାହା ନିମ୍ନୋକ୍ତ 'ସମ୍ବାଦ'ଟିରୁ ଅବଧାରିତ।

ବିବାଦମାନ ବିଜ୍ଞାପନର ନମୁନା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶାଢ଼ୀ କିଣା ବିଜ୍ଞାପନକୁ ନେଇ ବିବାଦ :

ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ, ୨୬।୮ : ଫ୍ଲିପ୍‌କାର୍ଟ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଲାଇଫ୍‌ଷ୍ଟାଇଲ୍ ୱେବ୍‌ସାଇଟ୍ ମିନ୍ତ୍ରା ନାମରେ ଟ୍ୱିଟରରେ ପୋଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ବିଜ୍ଞାପନକୁ ନେଇ ବିବାଦ ଦେଖାଦେଇଛି। ଏହି ବିଜ୍ଞାପନରେ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମିନ୍ତ୍ରାରୁ ଶାଢ଼ୀ କ୍ରୟ କରୁଥିବା ଢଙ୍ଗରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଛି। ବିଜ୍ଞାପନର ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କ ବସ୍ତ୍ର ହରଣକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଥିବାବେଳେ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ 'ଏକ୍ସଟ୍ରା ଲଙ୍ଗ୍ ଶାଢ଼ୀ' ଚୟନ କରୁଥିବା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଛି। ଟ୍ୱିଟରରେ ଏହାକୁ ପ୍ରବଳ ବିରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହା ଜାଣିବା ପରେ ମିନ୍ତ୍ରା ପକ୍ଷରୁ ସଫେଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ, ଏଭଳି କୌଣସି ବିଜ୍ଞାପନ କମ୍ପାନି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନାହିଁ। ଏହା ସହିତ ଖୋଳତାଡ଼ କରିବା ପରେ ବିଜ୍ଞାପନଟି 'ସ୍କ୍ରୋଲ୍‌ଡ୍ରୋଲ୍' ନାମକ ସଂସ୍ଥା ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ଜଣାପଡ଼ୁଛି। •(ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ - ଭାବବିନିମୟ ଓ ଯୋଗାଯୋଗର ଭାଷାବିନିମୟର ମାଧ୍ୟମ- ପୃ.୪୮୨)।

ଏହା କମ୍ପାନୀର ବିଜ୍ଞାପନ ମାଧ୍ୟମରେ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ପ୍ରତି ସାଧାରଣ ଆକର୍ଷଣ ବଢ଼ିଲା। [illegible] ଆକର୍ଷଣୀୟ ଛାପାଯୋଗ୍ୟ ସଂଯୋଜନା ଓ ଗ୍ରାଫିକ୍ସରେ ନୂତନତା ସହିତ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରି [illegible] ବିଜ୍ଞାପନର ଆବଶ୍ୟକତା ବୋଧ ହେଲା।

ବିଜ୍ଞାପନରେ ସୁନ୍ଦର ଉପସ୍ଥାପନା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ସ୍ଥାପନ କରୁଥିବା ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ସନ୍ତୋଷ, [illegible] ଗୁଣବତ୍ତା ବିଷୟରେ ଆକର୍ଷିତ କରି ସର୍ବୋତ୍ତମ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ କରିବା ହେଉଛି [illegible] ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ପାଇଁ ପରିବେଷିତ ମନୋଜ୍ଞ ବିଜ୍ଞାପନ ଅତୁଳନୀୟ ଓ ଅବିକଳ।

ବିଜ୍ଞାପନର କଳାତ୍ମକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ :

ବିଜ୍ଞାପନ ଉପଦେଶର ବାଣୀ ନୁହେଁ, କି ଭାବାତ୍ମକ କାହାଣୀ ନୁହେଁ; ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ [illegible] ନିଜସ୍ୱ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ କରିବାରେ ଏହା ହେଉଛି ଏକ କଳାତ୍ମକ ପରିଭାଷା। ଏହା ଗଦ୍ୟରେ ହେଉ ବା [illegible] ନିଜସ୍ୱ ପ୍ରଚାର ପାଇଁ କଳାତ୍ମକ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଓ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ଉପରେ ଏହା ନିର୍ଭରଶୀଳ। ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରତିବେଦନ [illegible] ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଲକ୍ଷ୍ୟଣୀୟ ହେଉନଥିବା ବେଳେ ଟିକିଏ ବଙ୍କେଇ, ବନେଇଚୁନେଇ, ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ, [illegible] ଇଙ୍ଗିତ ଆଭାସରେ ପ୍ରସଙ୍ଗର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ନିଶ୍ଚୟ କଳାତ୍ମକ। ଭାବ ଓ ଭାଷାର କଳାତ୍ମକ ପରିପ୍ରକାଶ ଯେ ବିଜ୍ଞାପନର [illegible] ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସଫଳ ରୂପେ ପରିସ୍ଫୁଟିତ କରିଥାଏ, ଏହା ଅନସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ।

ବିଜ୍ଞାପନର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ହେଉଛି ତାର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜନିତ କଳାତ୍ମକ କୌଶଳ। 'ନାକ'କୁ ସିଧାସଳଖ ଆଙ୍ଗୁଳି [illegible] ବୋଲି କହିବା ଆଉ ହାତକୁ ମୁଣ୍ଡ ପଛରେ ବୁଲାଇ ଆଣି 'ନାକ'କୁ ନାକ ବୋଲି କହିବାର ଚାତୁର୍ଯ୍ୟରେ ଯେଉଁ [illegible] 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର କଳାତ୍ମକ ପରିପ୍ରକାଶରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପରୋକ୍ଷ ଆବେଦନ ମଧ୍ୟରେ ତଦାନୁସାରୀ ପ୍ରଭେଦ ଥାଏ। [illegible] ନିଜକୁ ଏକ ବିଶେଷ ପରିଚିତି ଦେବାପାଇଁ

ବିଜ୍ଞାପନ କଳାତ୍ମକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ସାଧନ ବୋଲି କୁହାଯିବ। ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବିଜ୍ଞାପନ - [illegible] ବ୍ୟଞ୍ଜନା, ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ, ଭାବମୟତା, ପ୍ରତୀକାତ୍ମକତା ଆଦି ଭାବିଧର୍ମ ସହ ସଂଯୁକ୍ତ ହୁଏ ସେତେବେଳେ ତାହା ଉପଭୋକ୍ତା [illegible] ଅନୁରାଗ, ସମ୍ମୋହନ, ଆକର୍ଷଣ ପରି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ମାନସିକତା ଛୁଇଁଯାଏ। ଫଳରେ ବିଜ୍ଞପିତ ବସ୍ତୁ ପ୍ରତି ଉପଭୋକ୍ତା [illegible] କ୍ରୟଣୀୟ-ପ୍ରବଣତା ଉନ୍ମୁଖ ହୁଏ। ସେ ବ୍ୟବସାୟିକ ଯୋଗାଯୋଗରେ ଅଂଶୀଦାର ହୁଏ; ଫଳରେ ବିଜ୍ଞାପନଟି [illegible] ଉପରେ ଅପ୍ରତିହତ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଛି - ଏହା ଧରିନେବାକୁ ହୁଏ। ବିଜ୍ଞାପନର କଳାତ୍ମକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସବୁବେଳେ ଅଭିପ୍ରାୟ [illegible] ସାଧନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ। ବିଜ୍ଞାପନ ତା'ର କଳାତ୍ମକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କଲାବେଳେ, ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ, [illegible] ସଚେତନତା ଜାଗ୍ରତ ପାଇଁ ବିଶେଷ ଉଦ୍ୟମ କରିଥାଏ। ବିଜ୍ଞାପନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କଳା-ପାଟବ-ଆଧାରିତ ହେଲେ [illegible] ତାହା ଯୋଗାଯୋଗରେ ସକ୍ରିୟ ତଥା ସକାରାତ୍ମକ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ। ବିଜ୍ଞାପନର କଳାତ୍ମକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ [illegible] ପ୍ରଭାବନ୍ୟସ୍ତ, ବହୁମୁଖୀ, ଗଣସଚେତନ ଧର୍ମୀ ତାହା ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଏକ ବିଜ୍ଞାପନ ଜନିତ ଅନୁଶୀଳନରୁ [illegible] ହୁଏ। 'ଓଢ଼ଣୀ ଓ ଶୌଚାଳୟ' ଶୀର୍ଷକରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏଇ ଅନୁଶୀଳନଟି ବେଶ୍ ଭାବୋଦ୍ଦୀପକ ଓ ବିଜ୍ଞାପନର [illegible] ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ [illegible] ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ହୁଏ। ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ -

କଳାତ୍ମକ ବିଜ୍ଞାପନର ଏକ ନମୂନା

ଓଢ଼ଣୀ ଶୌଚାଳୟ (ବିଜ୍ଞାପନର ବସ୍ତୁ ବିନ୍ୟାସ)

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପାନୀୟ ଜଳ ଏବଂ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜନ ହିତରେ ଜାରି ଏକ ବିଜ୍ଞାପନରେ ଓଢ଼ଣୀ [illegible] ଏକ [illegible] ଅଛି। ଏଥିରେ ଅଭିନେତ୍ରୀ ବିଦ୍ୟା ବାଲନଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟଭୂମିକାରେ [illegible] ଦେଖାଯାଏ। [illegible] ମୁଖ୍ୟଭୂମିକାକୁ ଶୋଷ ଲାଗିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ପାଣି ପିଇବାକୁ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ଏହି [illegible] ଶିକ୍ଷାଦାନର [illegible] ପ୍ରତିଫଳନ [illegible] । [illegible] ଶିକ୍ଷାଦାନ [illegible] ଅଥବା [illegible] ପ୍ରଭାବ, ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ଓ [illegible] ହୋଇପାରିବ ।

ଶିକ୍ଷାଦାନର ରାଜନୈତିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା ଦେଶ ବା ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ [illegible] ଶିକ୍ଷିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ [illegible] ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରି ରାଷ୍ଟ୍ରର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ପ୍ରେରିତ କରିବା । ସେଥିପାଇଁ [illegible] ଶିକ୍ଷାଦାନରେ [illegible] ସେମାନଙ୍କ [illegible] ଶିକ୍ଷିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ [illegible] କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥିରେ ଶିକ୍ଷାଦାନର ରାଜନୈତିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ [illegible] ହୋଇଥାଏ । [illegible] ରାଜନୈତିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ପାଇଁ ଯେଉଁ [illegible] ପ୍ରଭାବିତ କରାଯାଇ ପାରେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ [illegible] ବିଶ୍ୱାସକୁ ନେଇପାରେ, ନ ନେଇ ପାରେ ମଧ୍ୟ । ତେଣୁ ଶିକ୍ଷାଦାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ [illegible] ଉପରେ ଆଧାରିତ ବୋଲି ଦାବି କରାଯାଇ ନ ପାରେ ।

ଶିକ୍ଷାଦାନର ରାଜନୈତିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର [illegible] ଆଧାରିତ । [illegible] ଆଧୁନିକ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ରରେ [illegible], ବିଶ୍ୱାସ [illegible], ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ [illegible] ସେମାନଙ୍କୁ [illegible] ଓ [illegible] ଓ [illegible] ଶିକ୍ଷାଦାନର ରାଜନୈତିକ [illegible] ।

[illegible] ଶିକ୍ଷାଦାନ [illegible] ରାଜନୈତିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ [illegible] । [illegible] ରାଜନୈତିକ [illegible] । [illegible] ରାଜନୈତିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ [illegible] । [illegible] ଶିକ୍ଷାଦାନ [illegible] ।

[illegible] ଶିକ୍ଷାଦାନର [illegible] ରାଜନୈତିକ [illegible] । [illegible] ରାଜନୈତିକ [illegible] । [illegible] ଶିକ୍ଷାଦାନ [illegible] । [illegible] "[illegible]

କଥାର ମର୍ମବାଣୀକୁ ବିଜ୍ଞାପନ ମାତ୍ର କେତୋଟି ଚାହାଣୀରେ ସଜାଇ ଦେଇପାରେ । ଟିକକ ଚାହାଣୀରେ ବିଜ୍ଞାପନ ନୂଆକାହାଣୀ ସୃଜିପାରେ ତାହା କେବଳ ତା'ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସାହିତ୍ୟ କଳାତ୍ମକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ । ସମ୍ପିତ, ଯୋଗଯୋଗର ଭାଷା, ପୃଷ୍ଠା - ୧୦୪)

ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରକାର ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତି :

'ବିଜ୍ଞାପନ' ଏକ କଳାତ୍ମକ ପରିପ୍ରକାଶ, ଲଳିତ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣ, ଲାଭଦାୟୀ ଦସ୍ତାବିଜ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାର ପ୍ରକାର ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରକ୍ରିୟା ବେଶ୍ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ । ବବିଧ ଗଣମାଧମରେ ଏହା ନିଜକୁ ପ୍ରକାଶିତ ଓ ପ୍ରସାରିତ କରୁଥିବାରୁ ଏ ଅତ୍ୟନ୍ତଶୀଳ, ମାର୍ଜିତ, ଆକର୍ଷିତ ଭାବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଏକ ସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା । ବିଭିନ୍ନ ହୋଡ଼ିଂ ଜରିଆରେ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଉଦ୍‌ଘୋଷିତ ହୋଇ ଜନ-ମନକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ସହିତ ଏହା ନିଜେ ଗଣ ଯୋଗାଯୋଗର ଏକ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାଧ୍ୟମ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ◆(ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ - ଭାବବିନିମୟ ଓ ଯୋଗାଯୋଗର ଭାଷା ମାଧ୍ୟମ- ପୃ.୪୮୬) । 'ଖବରକାଗଜ' ପରି ମୁଦ୍ରିତ ଗଣମାଧମରେ ଏହା ଚିତ୍ରାୟୀତ ଓ ଶ୍ଲୋଗାନ୍‌ଧର୍ମୀ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ଗଣମାନସକୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ହାସଲର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଥାଏ ତିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଏଇ ବିଜ୍ଞାପନ 'ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର' କି 'ଦୂରଦର୍ଶନ' ଆଦିରେ ରୂପାୟନ ଲଭି ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୁଏ ସେତେବେଳେ ଏହା ଅଧିକ ଜୀବନ୍ତ ହୋଇ ଦର୍ଶକ-ଉପଭୋକ୍ତା ଠାରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବମୟତା ପ୍ରକଟରେ ସମର୍ଥ ହୁଏ । ଗଣମାଧମରେ ନିଜକୁ ବିଜ୍ଞପିତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହାର ତେଣୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ ଓ ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରକାର ଭେଦରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥିବାର ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ କରାଯାଏ ।

ବ୍ୟବସାୟିକ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ପ୍ରସ୍ତୁତି କରାଯାଇଥାଏ । ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ପାଦକ ଏହାକୁ ପ୍ରୟୋଜନ ଭିତ୍ତିରେ ବିଜ୍ଞାପନ ନିର୍ମିତ କରିଥାନ୍ତି । ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ମତାମତ, ଚାହିଦାକୁ ସକାରାତ୍ମକ ରୂପେ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାକୁ ଯେଉଁ ଯୋଜନାଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ ତାହା ହେଉଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ବା ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଉଦ୍‌ଘୋଷିତ ବିଜ୍ଞାପନ । ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ପ୍ରସାରଣ ସ୍ୱଚ୍ଛ ସମୟ ଆଧାରରେ ହେଉଥିବାରୁ ଏଥିରେ ଦୀର୍ଘବକ୍ତବ୍ୟ ଉପେକ୍ଷିତ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ କଳାତ୍ମକ ପ୍ରତିଫଳନ କେବଳ ଗ୍ରହଣୀୟ ହୋଇଥାଏ । ବିଜ୍ଞାପନଟିଏ ପ୍ରସ୍ତୁତି କଲାବଳେ ଏହା କେତୋଟି ସୋପାନର ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ହୁଏ । ଦୁଇଟି ସୋପାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରନ୍ତି ବିଜ୍ଞାପନର ମନୋରଞ୍ଜନଧର୍ମୀତା, ପ୍ରଲୋଭନ ଜନିତ ପ୍ରଭାବ, ଶ୍ଲୋଗାନ୍‌ର ଗୁରୁତ୍ୱ ଓ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ଗ୍ରହଣୀୟ ଭାବଧର୍ମୀତାକୁ; ଯାହା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ବିଜ୍ଞପିତ ସାମଗ୍ରୀର ବହୁଳ ବିକ୍ରୟ ଓ ତତ୍‌ଜନିତ ଲାଭଦାୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ । ତେଣୁ ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରତିଟି ସୋପାନ ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରନ୍ତି; ଯାହାର ସାମାନ୍ୟ ତ୍ରୁଟିରେ ବିଜ୍ଞାପନଟିର ବ୍ୟବସାୟିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ◆(ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ - ଭାବବିନିମୟ) ।

ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରଥମ ସୋପାନ :

ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର କରିବା ବିଜ୍ଞାନର ପ୍ରଥମ ସୋପାନ । ବିଜ୍ଞାପନଟି ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ଉପରେ କେତେଦୂର ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର କରିବ ତାହା ବିଚାର୍ଯ୍ୟ । ଭାବ ଓ ଭାଷାକୁ ନେଇ ଉତ୍ପାଦିତ, ବିଜ୍ଞପିତ ପଦାର୍ଥର ଗ୍ରାହକତା ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆକର୍ଷଣ, ପ୍ରଲୋଭନ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖନ୍ତି ବିଜ୍ଞାପନ-ପ୍ରସ୍ତୁତକର୍ତ୍ତା ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ କେତେକଙ୍କ ଯୌଥ ସହଯୋଗ ପଡ଼ିଥାଏ । ବିଜ୍ଞାପନଟିକୁ ରୋଚକ, ଶାବ୍ଦିକ ଓ ଦୃଶ୍ୟାୟିତ କରିବାରେ ମାଧୂର୍ଯ୍ୟମୟ ଶବ୍ଦବ୍ୟଞ୍ଜନା ସହ ଆକର୍ଷିତ ପ୍ରସଙ୍ଗୋଚିତ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବାରେ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ରୁଚିମତେ ଉପଯୁକ୍ତ ବିଜ୍ଞାପନ ଲେଖକ, ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀଙ୍କ ସହାୟତା ନେବା ନିହାତି ଜରୁରୀ । ବିଜ୍ଞାପନ ଏକ ଯୌଥକଳା । ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉପାଦାନ ହେଲା–

(କ) ପ୍ରସ୍ତୁତିକର୍ତ୍ତା ପ୍ରଯୋଜକ ।

(ଖ) ଲେଖକ ।

(ଗ) ମୂଲ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ବିଚାର।

(ଘ) ଉପସ୍ଥାପନ।

ଉତ୍ପାଦିତ ବସ୍ତୁର ଯଦି ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିଯୋଗୀ ଉତ୍ପାଦ ଥାଆନ୍ତି ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପାଦିତ ପଦାର୍ଥକୁ କିପରି ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବିଜ୍ଞାପନ ମାଧ୍ୟମରେ ବଜାର ପ୍ରବେଶ କରାଯିବ, ତାହାକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ସୋପାନରେ ବିଚାର ବିମର୍ଶ କରିଥାନ୍ତି ପ୍ରଯୋଜକ ବା ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସ୍ତୁତକର୍ତ୍ତା।

ବିଜ୍ଞାପନର ଦ୍ୱିତୀୟ ସୋପାନ :

ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ହେଉଛି ବିଜ୍ଞାପନର ଦ୍ୱିତୀୟ ସୋପାନ। ଏହା ବିଜ୍ଞାପନର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ। ବିଜ୍ଞାପନର ଆକୃତି ବଡ଼ ହେଲେ ଅଯଥା ବ୍ୟୟର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ। 'ବିଜ୍ଞାପନ' ପ୍ରତି କୌଣସି ଗ୍ରାହକୀୟ ପ୍ରତିକୂଳ ମାନସିକତାକୁ ଏଡ଼ାଇଦେବାର ଉଦ୍ୟମ ଏହି ସୋପାନରେ କରାଯିବା ସହିତ ବିଜ୍ଞାପିତ ପଦାର୍ଥ ପ୍ରତି ଗ୍ରାହକୀୟ ବିଶ୍ୱାସନୀୟତାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥାଏ। ବିଜ୍ଞାପନଟିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଚିତ୍ର ଓ ସ୍ଲୋଗାନ୍‌ରେ ମଣ୍ଡିତ କରି କିପରି ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ କରାଯାଇ ପାରିବ ତା'ର ମଧ୍ୟ ତର୍ଜମା କରାଯାଇଥାଏ। ତେଣୁ ଆୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏଠି ବ୍ୟୟକୁ ଲଗାମ ଦେବାର ପ୍ରୟାସ କରିଥାନ୍ତି ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ ପ୍ରଯୋଜକ। ଆକୃତିରେ ବିଜ୍ଞାପନଟି ଏପରି ହେବା ଉଚିତ୍ ଯାହା କ୍ଷଣିକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତା'ର ସାମଗ୍ରିକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆକର୍ଷିତ କରି ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରୁଥିବ; ତା'ର ଆଗ୍ରହଶୂନ୍ୟ ମାନସିକତାକୁ ଆନ୍ଦୋଳିତ କରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ପରିପୋଷିତ କରିପାରୁଥିବ।

ବିଜ୍ଞାପନର ୩ୟ ସୋପାନ :

ଦ୍ରବ୍ୟର ଚାହିଦା ଅନୁସାରେ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରାଯାଏ। 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ପ୍ରଯୋଜକ ବା ପ୍ରସ୍ତୁତିକର୍ତ୍ତା ବିଜ୍ଞାପିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଉତ୍ପାଦ, ସେବା ବା ସାମଗ୍ରୀର ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ହୋଇପାରେ, ସେମାନେ କେଉଁ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଗର, ଲିଙ୍ଗଭେଦରେ କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀର ଓ କେଉଁ ବୟସର ତାହାକୁ ଆକଳିତ କରି ତଦନୁସାରେ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାନ୍ତି। ସାମଗ୍ରୀର ସର୍ବୋତ୍ତମ ମାନ, ଗୁଣାତ୍ମକ ଉପଯୋଗିତାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଭିତ୍ତିଭୂମି ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥାଏ। ବିଜ୍ଞାପିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଉତ୍ପାଦ, ସେବା ବା ସାମଗ୍ରୀ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ କେତେଦୂର ଉପଯୋଗୀ ହେବ, ସେମାନେ କାହିଁକି ତା'ର ବିନିଯୋଗ ବା ଉପଯୋଗ କରିବା ଉଚିତ୍ ତାକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ବା ଅଭିନୟ ବା ଚିତ୍ରାକାରରେ ପରିବେଷଣ କରାଯିବାର କଳ୍ପନା କରାଯାଇଥାଏ ଏହି ସୋପାନରେ। ଦାନ୍ତର ଯତ୍ନ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀ, କେଶ ପାଇଁ କେଶତୈଳ, ପ୍ରସାଧନ ପାଇଁ ପ୍ରସାଧନ ସାମଗ୍ରୀର ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ନାରୀ-ପୁରୁଷର ଭେଦ କ୍ରମରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀର ଗ୍ରାହକ ବା ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ନିରୂପଣ କରି ତଦନୁସାରେ ଉତ୍ପାଦର ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଜରୁରୀ ହୋଇଥାଏ।

ବିଜ୍ଞାପନର ଚତୁର୍ଥ ସୋପାନ :

'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ଭାଷାରୂପ ହେଉଛି ବିଜ୍ଞାପନର ଚତୁର୍ଥ ସୋପାନ। ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ଯେଉଁ ସ୍ଲୋଗାନ୍, କବିତା, ସୂଚନା ତଥା ପ୍ରଚାରଧର୍ମୀ ପରିଭାଷା, ପ୍ରୟୋଗ ବା ବ୍ୟବହାର କୌଶଳ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବ୍ୟାପକ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଇଥାଏ। ଯଦି ବିଜ୍ଞାପନରେ କୌଣସି 'ଛବି' ରହିବ ତେବେ ତାକୁ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କି ପ୍ରକାର ଶବ୍ଦ ଓ ଭାବ ସ୍ଲୋଗାନ୍‌ରେ ରଖାଯିବା ତା'ର ବିଚାର-ଆଲୋଚନା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ। ଭାଷାଗତ ନିର୍ମାଣ କୌଶଳ ହେଉଛି - 'ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଏକ କଳାତ୍ମକ ପରିପ୍ରକାଶ'। ଏହାର ସାର୍ଥକ ପ୍ରୟୋଗ ବା ବିନିଯୋଗ 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ସଫଳତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ। 'ଆକବର ଖାଁ ଗୁଡ଼ାଖୁ'ର ବିଜ୍ଞାପନରେ ଶ୍ରୀଦେବୀ ଆକବର ଖାଁ ଗୁଡ଼ାଖୁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି; ତେଣୁ ତାହା ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ। ମାତ୍ର 'ବିଜ୍ଞାପନ'ଟିଏ କେବଳ ଅଳ୍ପ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ। ଏହାର ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ପ୍ରଭାବ ଥିବାରୁ ଏହାର ଭାଷା ଓ ଭାବର ଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରୟୋଗ 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ପ୍ରସ୍ତୁତି କାଳରୁ ହିଁ ବିଚାର୍ଯ୍ୟ। ଯଦି 'ବିଜ୍ଞାପନ'ଟି ଶ୍ରାବ୍ୟଧର୍ମୀ (ପ୍ରଚାର ମୁଖ

ଅବଲମ୍ବନ) ହୋଇଥାଏ ତେବେ ଏହାର ଭାଷାଧୀର, ଗମ୍ଭୀର ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଓ ଉଚ୍ଚାରଣ ମଧ୍ୟ ତଦନୁସାରେ ମନ୍ଥର ହେବା ଉଚିତ୍ । ଅନ୍ୟଥା ଶୁଣୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ଅବଧାରଣା କରିପାରେ ନାହିଁ । ◆(ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ - ଭାବବିନିମୟ)।

ଲୋକକଥାର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପଂକ୍ତି, ଲୋକଗୀତର ଜନପ୍ରିୟ ପଦ, କ୍ଷୁଦ୍ରକ୍ଷୁଦ୍ର କବିତାର ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ ପଦସମୂହ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ମାଧ୍ୟମରେ ବ୍ୟବହାର କରାଗଲାବେଳେ ଏହାର ଉତ୍ପାଦନସାମଗ୍ରୀ ସହ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଅଛି କି ନାହିଁ, ଯଦି ଅଛି ତା ଠିକ୍ ଭାବେ ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ସାକାର କରୁଛି କି ନାହିଁ, ତାହାର ଏହି ସୋପାନରେ ଆଲୋଚିତ ହୁଏ । ଶବ୍ଦ ବିନ୍ୟାସ ଓ ଭାଷାପ୍ରୟୋଗ ଯେପରି ଭାବବାହୀ, ଶାଣିତ ହେବ ଓ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ହେବା ପ୍ରୟୋଜନ। ଗୋଟିଏ ଧାଡ଼ିର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବା ସ୍ଲୋଗାନ ଯେପରି ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀର ବହୁଗୁଣବତ୍ତା, ପ୍ରୟୋଜନୀୟତାକୁ ସୂଚିତ କରିପାରୁଥିବ, ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଏହି ସୋପାନରେ ଆଲୋଚନା ବେଶ୍ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ । ◆(ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ - ଭାବବିନିମୟ)।

ପୁନଶ୍ଚ ବିଜ୍ଞାପନ ହୋଡ଼ିଂଧର୍ମୀ ବା ମୁଦ୍ରଣ ଆଧାରିତ ହୋଇଥିଲେ ସେଥିରେ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ ବା ଅବଲମ୍ବନ ଭାବେ ସ୍ଥାନିତ ଚିତ୍ରକୁ ଆଧାର କରି ବିଜ୍ଞପିତ ଉତ୍ପାଦର ଗୁଣ, ଉପଯୋଗିତା, ସୁଲଭତା, ସର୍ତ୍ତାଦିକୁ ନେଇ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଓ ସୂଚନାତ୍ମକ ବକ୍ତବ୍ୟ କିମ୍ବା ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ବିଜ୍ଞାପନଟି ଦୃଶ୍ୟ, ଶ୍ରାବ୍ୟ ଓ ମୁଦ୍ରଣ ଏହିପରି ତିନୋଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆଧାରରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ ତେବେ ସେଥିରେ ସଂଳାପଧର୍ମୀ ବକ୍ତବ୍ୟ ଚରିତ୍ରାଭିମୁଖୀ ଓ ଚିତ୍ରମୁଖୀ ହୋଇ ପ୍ରୟୋଗ ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବକ୍ତବ୍ୟ ଓ ସ୍ଲୋଗାନ୍‌ର ଅତିରଞ୍ଜିତା 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଓ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀର ଗୁଣବତ୍ତା ପ୍ରତି ଗ୍ରାହକୀୟ ବିଶ୍ୱାସନିୟତାକୁ ହ୍ରାସ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ । ଏପରିକି 'ବିଜ୍ଞାପନ'ଟି ଅନେକ ସ୍ଥଳେ ଜନତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହାସ୍ୟାସ୍ପଦ ହୁଏ । ତେଣୁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାପନଟିର ଭାଷା, ଶୈଳୀ ତଥା ଶବ୍ଦ-ବିନ୍ୟାସ ମନୋରଞ୍ଜନଧର୍ମୀ, ରସିକତା ପ୍ରବଣ, ସଙ୍ଗୀତାଶ୍ରୟୀ ଭାବବୋଧରେ ଉଚ୍ଛକିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଥା -

"ଫିଟ୍ ଫାଟ୍ ଖାଆନ୍ତୁ
ଫିଟ୍ ଫାଟ୍ ରହନ୍ତୁ ।"

'ଫିଟ୍ ଫାଟ୍' ବ୍ରାଣ୍ଡରେ ପ୍ରଚାରିତ ଏଇ ବିଜ୍ଞାପନର ଶବ୍ଦବିନ୍ୟାସ ଓ ପଦ ସଂଯୋଜନାରେ ଅଛି ଗୀତିମୟତା ଓ ଛନ୍ଦବଦ୍ଧତା ଯାହା ଗ୍ରାହକୀୟ ଭାବାବେଗକୁ ସଂଜତ କରି ତାକୁ ସଂପୃକ୍ତ ଉତ୍ପାଦ କ୍ରୟ ପାଇଁ ଅଭିପ୍ରେରଣା ଦେଇ ପାରିବ

ବିଜ୍ଞାପନର ପଞ୍ଚମ ସୋପାନ :

ବିଜ୍ଞାପନର ପଞ୍ଚମ ସୋପାନ ହେଲା ଆଇନଗତ ଦିଗ । ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଏହା ହେଲା ସୋପାନଗତ ଅନ୍ତିମ ବା ପରିଣତି ପର୍ବ । ବିଭିନ୍ନ ତର୍କ, ଆଲୋଚନା ଓ ବ୍ୟବହାରିକତା ବା ପ୍ରୟୋଗାତ୍ମକ ଚିନ୍ତନର ବିବିଧ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷାରେ ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଶେଷ ହେଲେ ତାହା ପ୍ରସାରଣ ବା ପ୍ରକାଶନ ମୁଖୀ ହୋଇଥାଏ । ଏତେବେଳେ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସାରଣ ସେବାର ଆଇନ୍‌ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ବିଜ୍ଞାପନ ପାଠକ/ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଓ ଚିନ୍ତାଶକ୍ତିକୁ ସଚଞ୍ଚଳ ଓ ସୁତୀବ୍ର ଭାବେ କିପରି ପ୍ରଭାବିତ ଓ ଆକୃଷ୍ଟ କରାଯାଇ ପାରିବ ସେଥିପାଇଁ 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ଏକ ସୁନ୍ଦର 'ଶିରୋନାମା' ଦିଆଯାଇ ତାକୁ ବିଜ୍ଞାପନର ଶୀର୍ଷ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଏ ଯେପରିକି ପାଠକର ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରଥମେ ହିଁ ତା' ଉପରେ ପଡ଼ିବ । ଯଦି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବକ୍ତବ୍ୟରୂପେ କିଛି ଥାଏ ତେବେ ତାକୁ ବିଜ୍ଞାପନର ଲକ୍ଷ୍ୟଣୀୟ ସ୍ଥାନରେ ଷ୍ଟିକରିଂ କରାଯାଇପାରେ । ବିଜ୍ଞପିତ ଉତ୍ପାଦିତ ବସ୍ତୁର ବିଜ୍ଞାପନ ଉପରେ ସଂପୃକ୍ତ କମ୍ପାନୀର ଠିକଣା, ଇ-ମେଲ୍, ଫୋନ୍‌ନମ୍ବର, ଟ୍ରେଡ୍‌ମାର୍କ ଆଦି ରହିବା ଉଚିତ୍ । ବିଜ୍ଞାପନଟିକୁ ଜନତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଜ୍ଞପିତ କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଏାର ବକ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ ରହିବ, ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ କି

ପ୍ରକାର ରଙ୍ଗରୂପ, ଶବ୍ଦଭାବ ଦେଇ ସାଧାରଣରେ ସୂଚିତ କରାଯିବ; ତା'ର ଶେଷସ୍ପର୍ଶ ବହନ କରିଥାଏ ବିଜ୍ଞାପନର ଆଲୋଚ୍ୟ ସୋପାନଟି।

ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ :

ଓଡ଼ିଶାର ବିଶିଷ୍ଟ ସୁନା ବ୍ୟବସାୟୀ 'ଲାଲଚାନ୍ଦ ଜୁଏଲର୍ସ' ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଜାରି କରିଥିବା ଏହି ବିଜ୍ଞାପନରେ 'ଡ୍ରିମ୍ ଧମାକା ଅଫର' ଶୀର୍ଷକରେ କମ୍ପାନୀର ବିବିଧ ଅଙ୍ଗୀକାର ଓ ଗ୍ରାହକୀୟ ପ୍ରଲୋଭନ ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଯଥା–

(କ) ଗୋଲଡ ଏନ୍ ହୋମ (ଖ) ଭୁବନେଶ୍ୱର ଫ୍ଲାଟ (ଗ) ୧୪ କେ.ଜି. ସୁନାଗହଣା (ଘ) ୨୫% ରିହାତି (ଙ) ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କ୍ୟାସ୍ ବ୍ୟାକ୍, (ଚ) ୫୦୦୦ ଯଙ୍କାର କ୍ରୟ ଉପରେ ଲକ୍ଷପତି ଯୋଜନା।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସାରଣର ସମୟ, ମୁଦ୍ରଣର ଆୟତନ ଓ ହୋର୍ଡ଼ିଂ ଲଗାଯାଉଥିବା ସ୍ଥାନର ଗୁରୁତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଏ । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ବିଜ୍ଞାପନକୁ ଗଣମୁଖୀ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରାବ୍ୟ, ଦୃଶ୍ୟଶ୍ରାବ୍ୟ ଓ ଛାପା ମାଧ୍ୟମକୁ ପ୍ରଚାରର ଆଧାର ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାଧ୍ୟମ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଲେଖ୍ୟ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇପାରେ ।

ଆଞ୍ଚଳିକ ସ୍ତରରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବିଜ୍ଞାପିତକରାଯିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଉଥିବାବେଳେ, ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାଦେଶିକ ଭାଷାକୁ ଆଧାର କରି ନଚେତ୍ କେବଳ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ ହିଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞାପନଟି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସ୍ତରରେ ସାର୍ବଜନୀନ ହୋଇପାରେ । ଅବଶ୍ୟ ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳକୁ ବା ଭାଷାଭାଷୀଙ୍କ ଭାବାବେଗକୁ ଆଘାତ ହେବାପରି ସ୍ଲୋଗାନ୍, ବକ୍ତବ୍ୟାଦି ରଖିବା ଅନୁଚିତ । ଗୋଟିଏ କଥାରେ କହିଲେ ବିବିଧ-ସୋପାନ ଦେଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାରଣ କାଳକୁ ଏକାନ୍ତ କଳାତ୍ମକ, ବ୍ୟଞ୍ଜନଧର୍ମୀଶୀଳ ଓ ଗଣରୁଚି ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ ବା ପ୍ରସାରିତ ହେଲେ ଏହାର କଳାତ୍ମକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାକାର ହୁଏ । *(ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ – ଯୋଗାଯୋଗର ଭାବବିନିମୟ)।

ବିଜ୍ଞାପନ ଓ ଶୈଳୀ :

(କ) ଲୋକସଂପର୍କ ବିଜ୍ଞାପନର ଶୈଳୀ।

(ଖ) ବ୍ୟାବସାୟିକ ବିଜ୍ଞାପନର ଶୈଳୀ।

ଲୋକସମ୍ପର୍କ ବିଜ୍ଞାପନ :

ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଜ୍ଞାପନ ଉପଦେଶାତ୍ମକ। ଏହା ସେବା ମୂଳକ ଓ ସଚେତନାମୂଳକ। 'ବିଜ୍ଞାପନ' ବୈଷୟିକ ବା ବୃତ୍ତିକେନ୍ଦ୍ରିକ ବିପଣନର ପରିପ୍ରଚାର ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲେ ବି ଏହାର ଭିତ୍ତି ଯେ 'ଲୋକସମ୍ପର୍କ' ସହ ଜଡ଼ିତ ଏହା କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ମାତ୍ର । ଶ୍ରାବ୍ୟ, ଦୃଶ୍ୟଶ୍ରାବ୍ୟ, ମୁଦ୍ରିତ ଓ ହୋର୍ଡ଼ିଂ ଆଦିରେ ପ୍ରସାରିତ ଓ ପ୍ରଚାରିତ ସକଳ ବିଜ୍ଞାପନର ପୁଞ୍ଜି ହେଉଛନ୍ତି ଲୋକ । ସେଇମାନଙ୍କ ପାଇଁ ହିଁ ବିଜ୍ଞାପନର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଘଟେ । ତେଣୁ ବିଜ୍ଞାପନର ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଏକାନ୍ତ ଅନୁରକ୍ତ ଓ ଅବିଭକ୍ତ । ଲୋକଙ୍କ ସ୍ଥିତି, ମାନସିକତା, ଗ୍ରାହକୀୟ ଚାହିଦାକୁ ଉଦ୍‌ଜୀବିତ କରି ବିଜ୍ଞାପନର ଆତ୍ମ ପ୍ରକାଶ ଘଟିଥାଏ । ତେଣୁ ବିଜ୍ଞାପନ ହେଉଛି ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଗଢ଼ି ତୋଳିବାର ଏକ କୁବେରୀୟ ଠାଣି । ଏହାଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ସହ ଲୋକ-ସେବା ସଞ୍ଚାଳିତ ହୁଏ ଓ ଆର୍ଥିକ କାରବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ମଧ୍ୟ ସଞ୍ଚାଳିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଜନିତ ବିଜ୍ଞାପନ ଓ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଗଢ଼ିବାରେ ବିଜ୍ଞାପନର ଭୂମିକା ମୁଖ୍ୟତଃ ଗୋଟିଏ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଓ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱର । ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ଓ ବୈଷୟିକ ପ୍ରଗତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଇ ବିଜ୍ଞାପନ ଯେ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ତର ଗ୍ରାହକଗୋଷ୍ଠୀ ତିଆରି କରି ନିଜର ସ୍ଥିତିକୁ ତଦନୁସାରେ ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖୀ ଓ ବିଶ୍ୱମୁଖୀ କରି ପାରିଛି ଏହା ଅସ୍ୱୀକୃତ ହେବାର ନୁହେଁ । ଓଡ଼ିଶାର ପଖାଳଂସା, ଆନ୍ଧ୍ରର ଭଟିଲି, କେରଳର ନଡ଼ିଆତେଲ, କଲିକତାର ମାଛ, କିମ୍ବା ହାଇଦ୍ରାବାଦର ବିରିଆନି ଆଜି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକପ୍ରିୟତା ବା ଲୋକସମ୍ପର୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ; ବରଂ ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ଆଧାର କରି ଏହାର ଚର୍ଚ୍ଚା ଓ ବିଜ୍ଞାପନ ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖୀ ହୋଇ

ଉପରୋକ୍ତ ଆଞ୍ଚଳିକ ଉତ୍ପାଦସହ ସମଗ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଜନ-ମନକୁ ସଂଯୁକ୍ତ କରି ଆଲୋଚ୍ୟ ଉତ୍ପାଦସମଗ୍ରକୁ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟମାନ ପ୍ରଦାନ... ସମର୍ଥ ହୋଇଛି । ଏତ ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ମାତ୍ର ।

ବିଜ୍ଞାପନ ମାଧ୍ୟମରେ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଯେ ବିଶ୍ୱାତ୍ମିକ ଭାବମୂର୍ତ୍ତି ଗଢ଼ିଉଠିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଛି ଏହା ଅସ୍ୱୀକୃତ ... ନୁହେଁ । ଜର୍ମାନ, ଇଟାଲି, ଜାପାନ ଆଦି ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିବିଧ ନିତ୍ୟ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ବୈଷୟିକ ସାମଗ୍ରୀର ବିଜ୍ଞାପନ ଭା... ଲୋକଙ୍କ ସହ ବ୍ୟବସାୟିକ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରି ଏ ଦେଶରେ ବୈଦେଶିକ ମୁଦ୍ରା ସଞ୍ଚାଳନ ଓ ତତ୍‌ଜନିତ ... ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରୁଛି । ତେଣୁ ବିଜ୍ଞାପନର ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ଅପ୍ରତିହତ ଓ ଚିରନ୍ତନ । ଏପରିକି ... କାରବାର କମିଗଲେ ବି ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଲୋକସମ୍ପର୍କର ସୂତ୍ରଟି ଅତୁଟ ରହିଥାଏ ।

ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଜନିତ ବିଜ୍ଞାପନ ସାଧାରଣ ବିଜ୍ଞାପନ ଠାରୁ ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅବଶ୍ୟ ଭିନ୍ନ । ... ଗୁରୁତ୍ୱ ଥାଏ ଜନସଚେତନତା ଉପରେ । ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ଏଠି ଗୌଣ । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିନ୍ତୁ ଏକ, ଯେ ଜନସଚେତ... ବୃଦ୍ଧି ଓ ସୁଲଭ ଢଙ୍ଗରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବାର ପ୍ରାପ୍ତି । ସରକାର ବା ସମାଜସେବା ସଂଗଠନ ଆଦି ଜନହିତରେ କିଛି ବିଜ୍ଞା... ଜାରି କରିଥାନ୍ତି । ଅଂଶୁଘାତ, ଏଡ୍‌ସ, ରକ୍ତଦାନ, ଯୌତୁକ ନିରୋଧ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ସଚେତନତା, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଓ ଜନସେ... ପ୍ରକ୍ରିୟାଜନିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଜନାଭିମୁଖୀ କରି ସାମାଜିକ, ସେବାମୂଳକ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଆଧାରିତ ବିଜ୍ଞାପନ ଅନେକ ସମୟ... ପ୍ରଚାରିତ ଓ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥାଏ । ସମସାମୟିକ ଦୁଃସ୍ଥିତି, ବିପର୍ଯ୍ୟୟ, ବ୍ୟାଧି, ଅସହାୟତାରୁ ରକ୍ଷାପାଇବା ଓ ସଚେ... ହେବା ପାଇଁ ଏଥିରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜାଗ୍ରତ କରିବା, ସୂଚନା ଦେବା, ଅନ୍ୟାୟ ବିରୋଧରେ ପ୍ରତିବାଦ କରିବାକୁ ପ୍ରେ... ପ୍ରଚୋଦନା ଓ ଅଙ୍ଗୀକାର ରହିଥାଏ । ◆(ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ – ଭାବବିନିମୟ)।

ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଜନିତ ବିଜ୍ଞାପନଗୁଡ଼ିକ ଯେପରି ସାଧାରଣ ଜନତା ନିଜର ନ୍ୟାୟିକଦାବୀ, ଅଧିକାର ସମ୍ପ... କରିପାରିବେ, ଉପଭୋକ୍ତା ଭାବେ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିପାରିବେ, ଠକାମିରୁ ବର୍ତ୍ତିପାରିବେ ଆଦି ଦିଗରୁ ସଚେତନତା ଓ ସତର୍କ... ବାର୍ତ୍ତା ପରିପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର କରିଥାନ୍ତି । 'ଜାଗ ଗ୍ରାହକ ଜାଗ' ପରି ସ୍ଲୋଗାନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଜିନିଷ କ୍ରୟ-ବିକ୍ରୟ କାଳ... ଜନତାଙ୍କୁ ନିଜର ନ୍ୟାୟିକ ଦାବୀ ଓ ଅଧିକାର ପ୍ରତି ସଚେତନତା କରିଥାଏ ଲୋକ-ସମ୍ପର୍କ ଜନିତ ଜନହିତରେ ଜାରି ... ବିଜ୍ଞାପନ । ଖାଉଟିଭାବେ ଠକାମିରେ ନ ପଡ଼ିବା ପାଇଁ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ଏହା ସଚେତନ କରିଥାଏ । ଏଥିରେ ଆହ୍ୱାନ... "ଅଧିକାର ଦାବି କରନ୍ତୁ । ପ୍ରତିକାର ବିଷୟରେ ସଚେତନ ରୁହନ୍ତୁ ।"

ସେହିପରି 'ଅଂଶୁଘାତ'ରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ସରକାର ଖରାଦିନେ ସତର୍କତାମୂଳକ ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରିଥାନ୍ତି ଏହି ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଜନିତ ବିଜ୍ଞାପନଟି ବହୁଜନହିତାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଜ୍ଞାପିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାର ସ୍ଲୋଗାନ୍, ସଂଳା... ଦୃଶ୍ୟ ଓ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ସବୁ କିଛି ସାଧାରଣଜନତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମର୍ପିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଏ ପ୍ରକାର ସବୁ କିଛି ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମର୍ପିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଏ ପ୍ରକାର ବିଜ୍ଞାପନରେ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ସଂଯାତ ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ବେଶ୍ ବ୍ୟାପକ ଜନପ୍ରିୟ ହୋଇଥାଏ । ତେବେ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଜନିତ ବିଜ୍ଞାପନର ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଓ ବାର୍ତ୍ତା ଅଧିକ କଳା ପାଟବତାର ବାହକ ... ତୀର୍ଥରେ ସାହିତ୍ୟିକ ବ୍ୟଞ୍ଜନାରେ ଅଭିବ୍ୟଞ୍ଜିତ । ଲୋକସମ୍ପର୍କ, ସଚେତନତା, ବୁଝାମଣା, ମାନସିକତାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ... ପ୍ରଚୋଦନା ଆଦି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସାହିତ୍ୟ ଭାବ ଓ ଭାଷାର ଯଥାର୍ଥ ପ୍ରଚାରକ ଓ ପ୍ରସାରକ । ବିଜ୍ଞାପନ ଯେତେବେଳେ ଏହି ଭାବ ... ଭାଷାକୁ ଅନୁସରଣ କରେ ସେତେବେଳେ ତା'ର ଲୋକସମ୍ପର୍କରେ ଆସିଥାଏ ଚମତ୍କାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି । 'ପାଣିପିଇ ଜାଣି ପଇସା ନେବ ଗଣି' - ଏହା ଏକ ଗଣମୁଖୀ ସାହିତ୍ୟିକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି । ମାତ୍ର ବିଶୁଦ୍ଧ ଜଳ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ ସଚେତନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯେତେବେଳେ ଏହାକୁ ବିଜ୍ଞାପନର ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ସେତେବେଳେ ସାକ୍ଷର, କି ନିରକ୍ଷର ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ସଚେତନ ଧର୍ମୀ ବାର୍ତ୍ତାରେ ପରିଣତ ହୁଏ ।

ଗୋଟିଏ ସାହିତ୍ୟିକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଦେଇ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ପାଲଟିଯାଏ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ରକ୍ଷାରେ ସଚେତନତା ବିସ୍ତୃଥିବା ମା[illegible]ଟିଏ । ଅର୍ଥାତ୍ ବିଜ୍ଞାପନକଳା ଯେତେବେଳେ ସାହିତ୍ୟର ନାନ୍ଦନିକ-ଭାବୋଦ୍ଦୀପକ କଳାତ୍ମକ ଅଭିପ୍ରାୟଟିକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରେ ସେତେବେଳେ ବିଜ୍ଞାପନ ଲାଭଦାୟକ ମନୋଭାବଟି ସେବା ଆଧାରିତ ହୋଇଉଠେ, ଗୋଟିଏ ଆଦର୍ଶର ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଚାରରେ ଅଧିକ ଉନ୍ମୁଖ ହୋଇପଡ଼େ । ଏତେବେଳେ ବିଜ୍ଞାପନର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ମହତ୍ତ୍ୱଟି ଝଲସି ଉଠେ । ଲୋକସମ୍ପର୍କ ରକ୍ଷାରେ ଏହାର ସର୍ବବାଦୀ ଭୂମିକାଟି ବେଶ୍ ଦୃଶ୍ୟାୟିତ ହୁଏ ।

ବିଜ୍ଞାପନର ଲୋକସମ୍ପର୍କ, ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଜନିତ ବିଜ୍ଞାପନର ଚିତ୍ରାୟନ ଓ ସ୍ୱାରାଭାସ ଠାରୁ ପ୍ରଭେଦ ଦର୍ଶାଏ । ଦ୍ୱିତୀୟଟିରେ ଲୋକଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଜ୍ଞାପନଟି ସମର୍ପିତ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଲାଭ ଅପେକ୍ଷା ସେବା, ସୂଚନା ଦେବାକୁ ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧ ଥିବାବେଳେ, ପ୍ରଥମଟିରେ ବିଜ୍ଞପିତ ଉତ୍ପାଦବସ୍ତୁର ଗୁଣ, ମାନର ପରିପ୍ରଚାର ସହ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ଗ୍ରାହକୀୟ ଚାହିଦାକୁ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ ତଜ୍ଜନିତ ବ୍ୟବସାୟିକ ଲାଭ ଓ ଫାଇଦା ଉଠାଇବାର ଅଭିପ୍ରାୟଟି ଅବଧାରିତ ହୋଇଥାଏ । ଲୋକମାନସିକତାକୁ ଅନୁଶୀଳନ କରି ତାକୁ ବିବିଧମାର୍ଗରେ ପ୍ରଲୋଭିତ କରିବା ଓ ଲାଭ ଉଠାଇବା ହେଉଛି ବିଜ୍ଞାପନର ଲୋକସମ୍ପର୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ଏଥିପାଇଁ ଉତ୍ପାଦର ବିଜ୍ଞାପନ ଦାତାମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଅବଲମ୍ବନ, କୌଶଳ, ତରିକା, ତଥା ଫନ୍ଦି-ଫିକର କରିଥାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଚାରିତ ଓ ପ୍ରସାରିତ ବିଜ୍ଞାପନରେ । ଗୋଟିଏ କିଣିଲେ ଦୁଇଟି ମାଗଣା, ଲକି-ଡ୍ରରେ ସୁନା, ଜମି ପ୍ରାପ୍ତି, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟର ପଦାର୍ଥ କିଣିଲେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିମାଣର ରିହାତି ଆଦିର ସୁବିଧା ଘୋଷଣା କରି 'ଲୋକସମ୍ପର୍କ ବିଜ୍ଞାପନ' ବ୍ୟବସାୟିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କରିଥାଏ। ଲୋକଙ୍କ ଆବେଗ, ମାନସିକତା ଓ ଭାବନାକୁ କବଳିତ କରି ଏତାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନରେ ବିବିଧ ଶ୍ଳୋଗାନ୍, ଅଭିପ୍ରାୟଧର୍ମୀ ବିବରଣୀ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଜନସଚେତନତାକୁ ମଧ୍ୟ ଏତାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନ ସମାନଭାବେ ଅଙ୍ଗୀକାର ଦେଇଥାଏ । କେବଳ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରଲୋଭିତ କରି ଏତାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନ ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ଉଠାଏ ନାହିଁ ଲୋକସମ୍ପର୍କର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କିଛି ସାମାଜିକ ଅବଦାନ ରଖିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ବିଜ୍ଞାପନ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା କରିଥାଏ ।

ଅପରପକ୍ଷରେ ବ୍ୟାବସାୟିକ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରଯୋଜକର ରୁଚି, ଭାଷା, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଚରିତାର୍ଥ କଲାଭଳି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ। କହି ବୋଲି ଜାଣିଲେ ପଚାମାଛ ମଧ୍ୟ ସଜ ମାଛପରି ବିକ୍ରି ହୋଇପାରେ। ଖରାପ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ଲାଭଥାଉ

ବିକ୍ରି ହୋଇପାରେ। ବ୍ୟାବସାୟିକ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରଯୋଜକଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଚରିତାର୍ଥ କରିବା ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ। ଖାଦ୍ୟକୁ ଅଖାଦ୍ୟ ଖରାପ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଭଲ ଦ୍ରବ୍ୟ ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଅମାଦକ କରିବା ବ୍ୟବସାୟିକ ବିଜ୍ଞାପନରେ ଘଟିଥାଏ। ଯଥା-

(କ) ଗୁଡ଼ାଖୁ ଘଷିଲେ ଦାନ୍ତ ସଫା ରହେ (ଚିତ୍ରରେ ସିନେମା ହିରୋଇନଙ୍କ ସଫା ଦାନ୍ତ)

(ଖ) ତିନିବର୍ଷରେ ଡବଲ ଲାଭ (ଚିଟଫଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ)

(ଗ) ହାଡ଼ ମଜଭୁତ ହେବ (ହରଲିକ୍ସ, ବର୍ଣ୍ଣଭିଟା)

(ଘ) ଟାଟା ସଲଟର ଗୁଣବତା

(ଙ) ବିବିଧ କ୍ଲାସିଫାଇଡ଼ ବିଜ୍ଞାପନ (ଫିଟ୍‌ଫାଟ, ଯୌନମୂଳକ, ଚାକିରି ଇତ୍ୟାଦି)

(ଚ) ଭଲ ଘିଅ, ଭଲ ତେଲ, ଭଲ ଖାଦ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ବ୍ୟାବସାୟିକ ବିଜ୍ଞାପନ।

ବିଜ୍ଞାପନ : କଳା, ସାହିତ୍ୟ ଓ ଭାଷା :

କଳା ଓ ସାହିତ୍ୟ :

ବିଜ୍ଞାପନ ଏକ କଳା। ବିପରଣର ଆଦର ପାଇଁ ଏହା ଏକ ମାଧ୍ୟମ। 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଏକ କଳାବାଚକ ପ୍ରକାଶ ସାହିତ୍ୟଧର୍ମୀ ପରିପ୍ରକାଶର ଏକ ନାନ୍ଦନିକ ବିନ୍ୟାସ । 'ସାହିତ୍ୟ' ଏକ ସୃଜନକଳା ଓ କଳ୍ପନା ଆଧାରିତ ଏକ ବ୍ୟଞ୍ଜନା ଅବବୋଧ ହେଲାବେଳେ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଉଭୟ କଳା ଓ ସାହିତ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟଭୁକ୍ତ ହୋଇ ତତ୍କାଳୀନ ପ୍ରଭାବ ସୃଷ୍ଟିରେ ଆତ୍ମ ସାମର୍ଥ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

'ସାହିତ୍ୟ' ଏକ ବୃହତ୍ତର ପରିସରରେ ନିଜର ଦର୍ଶନ, ଆଭିମୁଖ୍ୟ, ଆଦର୍ଶ ଓ ବାର୍ତ୍ତାକୁ ସଞ୍ଚାଳିତ କଲାବେଳେ ବିଜ୍ଞାପନରେ କଳାପାଟବତା ସାହିତ୍ୟର ଏଇ ସକଳ ଗୁଣଧର୍ମକୁ ଖୁବ୍‌ବେଶୀ ସୂଚନାତ୍ମକ ଢଙ୍ଗରେ କେତୋଟି ମିନିଟ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କଳେବର ମଧ୍ୟରେ ବାକ୍‌ମୟ କରିବାର ଅଭିଳାଷ ରଖିଥାଏ । ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଭାବ ଅନେକତଃ ସର୍ବଜନଗ୍ରାହ୍ୟ ସର୍ବକାଳୀନ ହେବାର ଅପେକ୍ଷା ରଖିଥିବାବେଳେ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ର ପ୍ରଭାବ ତତ୍କାଳୀନ ଏକ ବୃହତ୍ତର ଗଣ-ପ୍ରଭାବ ସୃଷ୍ଟି ସମର୍ଥ ହୁଏ । ଦୃଶ୍ୟ-ଶ୍ରାବ୍ୟ ଓ ମୁଦ୍ରିତ ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ଆଧାର କରି 'ବିଜ୍ଞାପନ' ନିଜର କଳାତ୍ମକ ପରିପ୍ରକାଶ ଓ ପରିପ୍ର କରିଥାଏ ତଥା ସାହିତ୍ୟରୁ ଭାବ, ରସ, ବ୍ୟଞ୍ଜନାକୁ ଉଧାର ନେଇ ନିଜର ଏକ ଚମତ୍କାରୀ କଳେବର ଗଢ଼ିବାରେ ସ ହୋଇଥାଏ । ସାହିତ୍ୟ ଓ ବିଜ୍ଞାପନ ଉଭୟ ନିଜ ନିଜ ଢଙ୍ଗରେ ଲୋକଗୁଡ଼ିକୁ ଜାଗ୍ରତ କରିବାର ଅଭିପ୍ରାୟ ପୋଷଣ କରିଥାନ୍ତି ଗଣମାନସକୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ଆପଣାର ଅଙ୍ଗୀକାରଓ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ଉଭୟ ସାହିତ୍ୟ ଓ ବିଜ୍ଞାପନ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ କରିଥାନ୍ତି । ସାହି ତା'ର ବହୁଳ କଥକତାରେ ଏକ ଦୀର୍ଘ ସମୟାନୁସାରୀ ସଞ୍ଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଗଣଜୀବନକୁ ପ୍ରଭାବିତ କଲାବେଳେ, ବିଜ୍ଞାପନ ଗତିଶୀଳତା ଏକ୍ଷେତ୍ରରେ ସୁତୀବ୍ର, ବ୍ୟାପକ ତଥା ଏକକାଳୀନ ବହୁଜନଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରୁଥିବା ଲକ୍ଷିତ ହୁଏ ।

ସାହିତ୍ୟରେ କଳାଥାଏ କଳ୍ପନା ବିଳାସ । କଳ୍ପନା ହିଁ ସାହିତ୍ୟର ବାସ୍ତବତାକୁ ଗତିଶୀଳ କରାଇବାର ଯଷ୍ଟି ରୂପେ ବିବେଚିତ । ମାତ୍ର 'ବିଜ୍ଞାପନ' ରେ ସାହିତ୍ୟର ବ୍ୟଞ୍ଜନା ଥିଲେ ବି ଏହା କଳ୍ପନା ନୁହେଁ ବରଂ ବାସ୍ତବତାକୁ ଅଙ୍ଗୀକାର ଦେଇଥାଏ । ବିଜ୍ଞପିତ ଉତ୍ପାଦ ବା ପଦାର୍ଥ ପ୍ରତ୍ୟେକ୍ଷ ରୂପେ ଜନସମ୍ପର୍କରେ ଓ ବ୍ୟବହାରରେ ଆସୁଥିବାରୁ ତା'ର ବିଜ୍ଞାପନ କଳ୍ପନାର-କଳାକୁ ଗ୍ରହଣ ନ କରି କେବଳ ବ୍ୟଞ୍ଜନାକୁ ଗ୍ରହଣ କରେ; ନାନ୍ଦନିକତାକୁ ଏକ ପ୍ରତ୍ୟେକ୍ଷ ରୂପ ଦେଇ ବାସ୍ତବତାକୁ ହିଁ ପ୍ରକଟିତ କରିବାର ପ୍ରତ୍ୟୟ ଦିଏ ।

ସାହିତ୍ୟରେ ଥିବା ଅତିକଥକତା ଓ ଅତିରଞ୍ଜିତ ପ୍ରବଣତା କିନ୍ତୁ ବିଜ୍ଞାପନ-କଳାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର ହୋଇନଥାଏ । ନିଜର କଳାତ୍ମକ ବା ନାନ୍ଦନିକ ଭାବର ପରିପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନ ଅତିରଞ୍ଜିତ ପ୍ରଚାର ମୁଖୀ ହେବା କିଛି ନୂଆ କଥା ନୁହେଁ । ଲଙ୍କାର ପ୍ରବଳ ରାଗ-ଗୁଣର ପରିପ୍ରଚାର ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନରେ ସୂଚାତ ହୋଇଥାଏ - "ଫାଳେ ଖାଇଲେ ଡାଳେ ପିଇବ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ବିଜ୍ଞାପନ ଭାଷା :

ଭାଷା ହେଉଛି ସାହିତ୍ୟ-ଭାବୋଭକ୍ତିର ପରମଶକ୍ତି । ଏହାକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ସାହିତ୍ୟର କଳ୍ପନା ଅସମ୍ଭବ । ମାତ୍ର ବିଜ୍ଞାପନକଳାରେ ଉଭୟ ଚିତ୍ର ଓ ଭାଷା ବିଜ୍ଞପିତ ବସ୍ତୁଟିର ପରିପ୍ରଚାର ପାଇଁ ଉଦ୍ୟୋକ୍ତା ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ରଙ୍ଗୀନ ଛବି, ଚିତ୍ର, ଫଟୋ, ଅଭିନୟ-ରୀତିର ସହାୟତାରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଆକର୍ଷିତ ହୁଏ । ବିଭିନ୍ନ ହୋର୍ଡ଼ିଂମାନ ନିର୍ବାକ୍ ହେଲେ ବି ଚିତ୍ର ଓ ବକ୍ତବ୍ୟରେ ଏମାନେ ପ୍ରାଣବାନ୍ ମନେ ହୁଅନ୍ତି । ଏଥିରେ ବର୍ଣ୍ଣନାର ବ୍ୟାପକତା କ ଥାଏ; ଥାଏ ଚଟୁଳତା । ସାହିତ୍ୟ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କଳାତ୍ମକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତନୀ; ମାତ୍ର ବିଜ୍ଞାପନ ହେଉଛି ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କଳାବାଚକ ପ୍ରଚାରମୁଖୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ସଂକ୍ଷିପ୍ତବକ୍ତବ୍ୟ ଓ ସୀମିତ ଶ୍ଳୋଗାନ୍‌ର ପରିଭାଷା ବିଜ୍ଞାପନର ବ୍ୟବହୃତ ପ୍ରଚାରମୁଖୀନତାକୁ ବିଜ୍ଞପିତ କରି ତା'ର ଅମିତ କଳା-ପାଟବତାର ପରିଚୟ ଦେବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର ଏଥିରେ ସହିତ୍ୟ ପରି ସ୍ୱତଃସ୍ଫୂର୍ତ୍ତତା ନ ଥାଏ; ଥାଏ ଏକ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଭାବ, ଯାହା ଲୋକସମ୍ପର୍କ ରକ୍ଷା ଆଳରେ ନିଜର ବ୍ୟବସାୟିକ ମନୋଭାବକୁ ଏକଚାଟିଆ ଭାବେ ପ୍ରଚାରିତ କରିଥାଏ ।

ବିଜ୍ଞାପନର ଭାଷା ସୃଜନାତ୍ମକ ହୋଇଥାଏ। ଏହାର ଭାଷା ଆକର୍ଷକ। ଯଥା–

(କ) ନମ୍ବର ୱାନ (ଖ) ଏକ୍‌ସ୍‌କ୍ଲୁସିଭ୍ (ଗ) କ୍ଲାସିକ୍ (ଘ) ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟେଡ (ଙ) ଇନସ୍ପାୟାରଡ୍ ଟୁ ଜେନେରେସନ (ଚ) ସ୍ଲୋଗାନ୍।

ସ୍ଲୋଗାନ୍ :

(୧) ପିଅନ୍ତୁ ଏଭର ଗ୍ରିନ୍, ରୁହନ୍ତୁ ଏଭରଗ୍ରିନ୍।

(୨) କେଶବତୀ କନ୍ୟା, କେଶତାର ଧନ୍ୟ।

(୩) ଖାଆନ୍ତୁ ଫିଟ୍‌ଫାଟ୍, ରୁହନ୍ତୁ ଫିଟ୍‌ଫାଟ୍।

(୪) ସବୁଠୁ ଭଲ, ବୈଦ୍ୟବୁଟି, ନଡ଼ିଆ ତେଲ।

(୫) ଥଣ୍ଡା ଥଣ୍ଡା, କୁଲ୍ କୁଲ୍।

'ବିଜ୍ଞାପନ' ଆଜି ଆଧୁନିକ ଜୀବନଶୈଳୀର ଏକ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅଂଶ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ଏହାର ସୂଚନାତ୍ମକ, ବ୍ୟଞ୍ଜନାଧର୍ମୀ ଆବେଗ ଆଜି ସ୍ୱଳ୍ପ-ବକ୍ତବ୍ୟରେ ବହୁ ଭାବ ଓ ଗୁଣର ପରିପ୍ରଚାରରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଛି; ଯାହା ଆଜିର ଗଣମାନସକୁ ବେଶ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି, କବଳିତ ମଧ୍ୟ । ବିଜ୍ଞାପନକଳା ଯେତେବେଳେ ସାହିତ୍ୟ କଳାକୁ ନିଜର ପରିପ୍ରଚାର ବା ଆତ୍ମପ୍ରକାଶର ମାଧ୍ୟମରୂପେ ଅବଲମ୍ବନ କରିଛି ସେତେବେଳେ ବିଜ୍ଞାପନର ବ୍ୟବସାୟୀକରଣ, ଲାଭଦାୟୀ ଅଭିପ୍ରାୟିକତା ଉଣାପଡ଼ିଛି; ସାହିତ୍ୟର ଆଦର୍ଶବୋଧରେ ସ୍ନାତ ହୋଇ ଏହା ଅଧିକ ସେବାଭିମୁଖୀ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଓ ସଚେତନତାର ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରକାଶ କରିଛି ।

ବିଜ୍ଞାପନର ଲକ୍ଷ୍ୟ - ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ :

ବିଜ୍ଞାପନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ବିଜ୍ଞାପନର ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ । ବିଜ୍ଞାପନର ଏହା ଗୁଣବତ୍ତା ଓ ବ୍ୟାବସାୟିକ ଦିଗ । ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀର ଗୁଣବତ୍ତା, ମାନ, ମୂଲ୍ୟ, ବିଶ୍ୱସନୀୟତା, ସ୍ଥାୟୀତ୍ୱ ଆଦିକୁ ପ୍ରଚାର ବା ପ୍ରସାର କରି ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିଥାଏ ବିଜ୍ଞାପନ । ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବସାୟିକ ବିଜ୍ଞାପନ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆତ୍ମ-ପ୍ରଚାରନିଷ୍ଠ ଓ ନିଜସ୍ୱ ଉତ୍ପାଦର ଉପଯୁକ୍ତ ଚିତ୍ର, ସ୍ଲୋଗାନ, ବିବରଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାରଣ କରି ଉପଭୋକ୍ତା ବା ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଗ୍ରାହକୀୟ ମାନସିକତାକୁ ବିଜ୍ଞାପନମୁଖୀ କରିବା, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କଠାରୁ ସେବା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ବ୍ୟବସାୟିକ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଓ ଲାଭ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କରିବା । ବିଜ୍ଞାପନର ଆକର୍ଷିତ ବିବରଣୀ ଓ ସ୍ଲୋଗାନ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଉତ୍ପାଦ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷଣ କରାଇଥାଏ ଓ ଉତ୍ପାଦ କ୍ରୟ ପାଇଁ ପ୍ରରୋଚିତ କରାଇଥାଏ ।

ବିଜ୍ଞାପନଟି ସରକାରୀ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ବିବିଧ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାର-ବିବେଚନା କରାଯାଇ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ। ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟମରେ ସଂଗୃହୀତ ଓ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟରେ ଯେଉଁ ବିଜ୍ଞାପନ ବିଜ୍ଞପିତ ତାହାର ଲାଭଖୋର ପ୍ରୟାସ ଆଦୌ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିମୂଳକ ନୁହେଁ; କେବଳ ଜନତାଙ୍କ ସୁଖସୁବିଧା, ସେବା, ସୂଚନା, ରିହାତି ମୂଲ୍ୟରେ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଣର ଏକ ଜନହିତକାରୀ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥାଏ। ଯେଉଁ ସବୁ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ – । ଯଥା : (କ) ଖଦୀ ଉଦ୍ୟୋଗ, (ଖ) ବୟନଶିଳ୍ପ, (ଗ) ଲୋକସମ୍ପର୍କ, (ଘ) ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶିଳ୍ପ, (ଙ) ଯୋଗାଣ, (ଚ) ଜେଲ୍, ସଂସ୍କୃତି-ପର୍ଯ୍ୟଟନ।

ଏହି ସବୁ ବିଭାଗ ସୌଜନ୍ୟରୁ ଏତାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରାଯାଇଥାଏ । ଖଦୀ/ବସ୍ତ୍ରାଦି/ପତ୍ର-ପତ୍ରିକା/ବିଦ୍ୟୁତ/ଚିନି/ଲୁହାଛଡ଼/କିରୋସିନ୍/ଗ୍ୟାସ୍/ନଡ଼ିଆକତା ତିଆରି ସାମଗ୍ରୀ ପୁସ୍ତକ/ଭ୍ରମଣ ଜନିତ ସୁବିଧା ଆଦିର ବ୍ୟବସାୟୀକରଣ ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଉପରୋକ୍ତ ବିଭାଗ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ବିବିଧ ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରିଥାନ୍ତି ।

ବିଜ୍ଞାପନ :

(କ) ବସ୍ତ୍ର ସମ୍ବଲପୁରୀ ବସ୍ତ୍ରାଳୟ।

(ଖ) ବଡ଼ି, ଆଚାର, ଧୂପକାଠି, ଝୁଣା, ନଡ଼ିଆକତା

(ଗ) ପୁସ୍ତକ, ପତ୍ର-ପତ୍ରିକା (ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଂଗ,ଏନ୍.ବିଟି. ଓଡ଼ିଶା ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀ)

(ଘ) ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

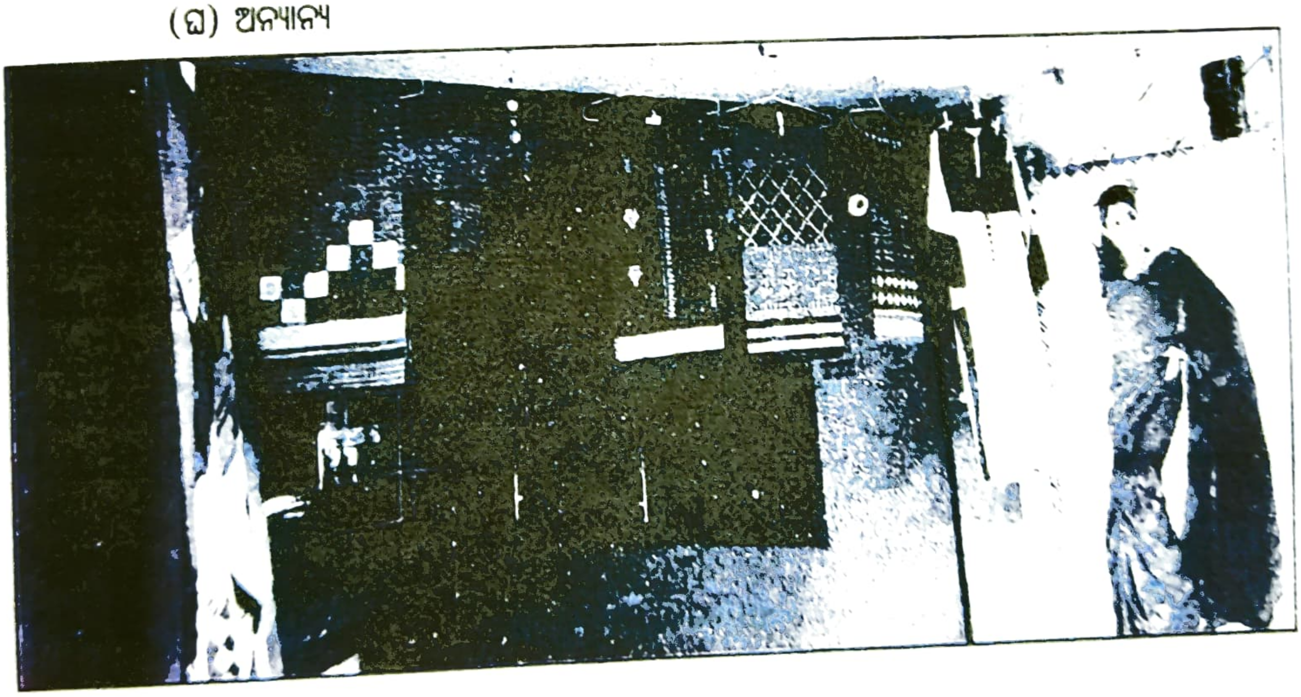

(ଖ) ବୃତ୍ତି-ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନ :

(କ) ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନ।

(ଖ) ଟିକସ ଆଦାୟ ବିଜ୍ଞାପନ।

(ଗ) ନିର୍ମାଣ ବିଜ୍ଞାପନ।

(ଘ) ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିଜ୍ଞାପନ ।

ସରକାରୀ ଚାକିରି ପାଇଁ, ସରକାରୀ ଟିକସ ଆଦାୟ ନିମିତ୍ତ, ସରକାରୀ ରାସ୍ତାଘାଟ, କୋଠାବାଡ଼ି ଆଦିର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ କେତେକ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଆଧାରିତ ବିଜ୍ଞାପନ ଉଭୟ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଜାରି କରିଥାନ୍ତି । ଚାକିରୀ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନଗୁଡ଼ିକ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଗୋଚରାର୍ଥେ ସୂଚନା ଓ ଚାକିରୀ ଦେବାର ସ୍ୱଚ୍ଛତା ପ୍ରଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଜାରି ହୋଇଥିବା ବେଳେ, ରାସ୍ତାଘାଟ

[illegible] ପାଇଁ [illegible] ବିଜ୍ଞାପନ ହୋଇଥାଏ । ସେଥିରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ହିତ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକତା ସୂଚନା ରହିଥାଏ [illegible] ଆବଶ୍ୟକ [illegible] ସମ୍ପର୍କିତ ଥିବାରୁ ଏଥିରେ ସରକାରଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟୀକରଣ ଅଭିପ୍ରାୟ [illegible] ବିଜ୍ଞାପନ ହୋଇଥାଏ । କେତେକ ଏହାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନଗୁଡ଼ିକ ସରକାର ପରିଚାଳନା [illegible] ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ମୁଖ୍ୟ ଅଭାବ, ଦୁଃଖ, ଜନସଚେତନତା ଓ ସେବା ଆବଶ୍ୟକତା ନେଇ ବିଜ୍ଞାପିତ ହେବାକୁ ହୋଇଥାଏ ।

ନିଯୁକ୍ତି ମେଳା **JOB FAIR**	
Date 22.7.19	**10 AM to 5 PM**

୨୨.୭.୧୯ ତାରିଖରେ ୧୦ ଘଟିକାରୁ ୫ ଘଟିକା ଭିତରେ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ ପାଶ୍ କରିଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯିବ ।

ବାରବାଟୀ ଷ୍ଟାଡ଼ିୟମ, କଟକ

(ଗ) ଜନହିତରେ ଜାରି ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନ ଓ ବାର୍ତ୍ତା :

ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କର ହିତକାରୀ ଅନେକ ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନ ରହିଛି । ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ସଚେତନ, ସତର୍କ ରହିବା ପାଇଁ ଜନତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାଚିତ ସରକାର ଗଣମାଧ୍ୟମ ଆଧାରରେ ବିବିଧ ଢଙ୍ଗରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରିଥାନ୍ତି । ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥାଏ ନୈତିକ ଦାୟିତ୍ୱ । (କ) ପ୍ରାକୃତିକ ଦୁର୍ବିପାକ, (ଖ) ସଡ଼କ ସୁରକ୍ଷା, (ଗ) ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଜନିତ ସଚେତନତା ଓ ସତର୍କତା, (ଘ) ନିଶାନିବାରଣ, (ଙ) ଶିକ୍ଷା-ସଂସ୍କୃତିଧର୍ମୀ ବାର୍ତ୍ତା, (ଚ) ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ସରକାରଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ସାଧାରଣ ନାଗରିକର ରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରତି ଥିବା ନୈତିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଆଦିକୁ ସୂଚିତ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଉଭୟ ସମୟୋପଯୋଗୀ ବିଜ୍ଞାପନ ଜନହିତରେ ଜାରି କରିଥାନ୍ତି । ଏପରି ବିଜ୍ଞାପନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ସତର୍କତାର ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇ ବିପଦରୁ ଦୂରେଇ ରଖିବା । ସେବା ଓ ସଚେତନତା ଏହାଦୃଶ ଜନହିତକର ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂକ୍ରାମକ ରୋଗ ସମ୍ପର୍କିତ, ଡେଙ୍ଗୁ, [illegible] ଯକ୍ଷ୍ମା, ଏଡ଼ସ, [illegible] ପରି ରୋଗ ସମ୍ପର୍କୀୟ ସୂଚନା, [illegible] ସୂଚନା ଓ ସତର୍କତା, ସଡ଼କସୁରକ୍ଷାରେ [illegible], ଧୂମ୍ରପାନ, ନିଶାନିବାରଣ, [illegible] ଆଦିକୁ ସୂଚିତ କରି ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ ଏ ଦିଗରେ ସଚେତନ ଓ ସତର୍କ କରିବା ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାର [illegible] ପ୍ରକାଶ କରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇଥାନ୍ତି ଏହାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନ ସକଳ । ଏଥିରେ 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ବ୍ୟବସାୟୀକରଣ ଭାବନା ଆଦୌ [illegible] ବରଂ ଜନହିତ ସାଧନର ଚିନ୍ତା - ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବେଶ୍ [illegible] ଥିବା ଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଏହାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପ୍ରତି ସରକାରୀ ନିବେଦନଧର୍ମୀ ଆହ୍ୱାନ ହିଁ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା - 'ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ମିଶନ୍', 'ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟମିଶନ', 'ବେଟିବଚାଓ ବେଟିପଢ଼ାଓ', 'ଉଜ୍ଜ୍ୱଳା (ଉଜାଲା)', 'ଆଧାର' ଆଦି ଯୋଜନା କ୍ରମରେ ପ୍ରଚାରିତ ଓପ୍ରସାରିତ ବିଜ୍ଞାପନଗୁଡ଼ିକ ବିଶେଷତଃ ଜନହିତରେ ଜାରି ହୋଇଥାଏ। ଏହି ସକଳ ବିଜ୍ଞାପନ ସହ 'ସ୍ୱଚ୍ଛଭାରତ ମିଶନ' ଦ୍ୱାରା ଭାରତର ପରିମଳ ଯୋଜନାକୁ ସ୍ୱଚ୍ଛ କରିବାର ପ୍ରୟାସ ପାଇଁ ଦିଆଯାଉଥିବା ସରକାରୀ ପ୍ରୋତ୍ସାହନର ସୁଯୋଗ ନେବାର ଆହ୍ୱାନ ମଧ୍ୟ ଅଛି। 'ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମିଶନ', ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରାମୀଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିକାଶକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇ ତା'ର ସୁଯୋଗ ନେବାକୁ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ ଦିଆଯାଇଛି। ଦେଶରେ ଝିଅଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କମୁଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସରକାର - 'ବେଟି ବଚାଓ, ବେଟି ପଢ଼ାଓ' ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି। ଅନୁରୂପ ଭାବେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅଧିନସ୍ଥ - 'ଏନର୍ଜି ଏଫିସିଏନ୍ସି ସର୍ଭିସେସ ଲିମିଟେଡ୍' (ଇ.ଇଏସ୍.ଏଲ୍) ଦ୍ୱାରା 'ଉଜାଲା' ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶାର ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉପଭୋକ୍ତା ମାନଙ୍କୁ ୯ ୱାଟର ଏଲ.ଇଡ଼ି ବଲ୍ବ ଓ ୨୦ ୱାଟର ଟି-୮ ଏଲ୍.ଇ.ଡ଼ି ଟ୍ୟୁବ୍ ଲାଇଟ୍ କେବଳ ୭୦ ଟଙ୍କା ଓ ୨୩୦ ଟଙ୍କାରେ ୩ ବର୍ଷ ୱାରେଣ୍ଟି ସହ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା ସମ୍ପର୍କରେ ଜନହିତରେ ଜାରି ହୋଇଛି ବିଜ୍ଞାପନ। ଏହାର ବ୍ୟବହାରରେ ବିଦ୍ୟୁତ ବିଲ ହ୍ରାସ ସହ ଶକ୍ତି ସଂଚୟ ହେବାର ବାର୍ତ୍ତା ଦିଆଯାଇଛି।

ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ମଧ୍ୟ ଜନହିତରେ ଜାରି କରିଛନ୍ତି 'ଶକ୍ତି ବଂଚାଅ, ଦେଶ ବଂଚାଓ' ଶିରୋନାମା... ଜନହିତକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନ। 'ବାର୍ତ୍ତା' ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭାଗୀୟ ମନ୍ତ୍ରୀ 'ଜନହିତକାରୀ' ଓ ଜନ ସଚେତନତା ଧର୍ମୀ' ବାର୍ତ୍ତା ବିଜ୍ଞାପ... କରିଥା'ନ୍ତି। ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ର ଆବଶ୍ୟକତା ହୋଇଛି ଆଜି ସାଧାରଣ ଜୀବନ ଧାରଣର ଏକ ଅବିକଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମ ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା... ଜୀବନ ବିନ୍ଦୁ। ତା'ର ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ଅପଚୟ ରୋକିବାରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସଚେତନ କରି ସହଯୋଗ ଲୋଡ଼ିବା ... ବିଭାଗୀୟ ଦାୟିତ୍ୱ। ଏହି ଦାୟିତ୍ୱ ସଠିକ୍ ଭାବେ ନିର୍ବାହ କରିବାର ସୂଚନା ଅଛି ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବାର୍ତ୍ତାରେ; ଯାହାକୁ ଏକ ସରକାର... 'ବାର୍ତ୍ତା' ଭିତ୍ତିକ ଜନହିତକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନର ନମୁନା ଭାବେ ଏଠାରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଇପାରେ।

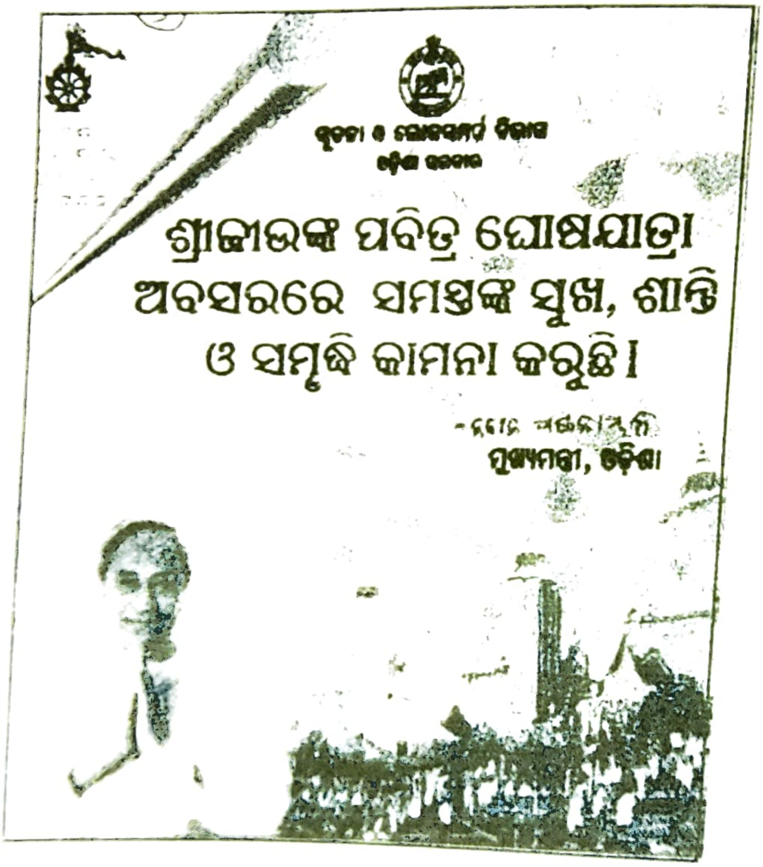

'ଜନହିତରେ ଜାରି' ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନଗୁଡ଼ିକ ଜନସଚେତନ ଓ ସେବାକୁ ସର୍ବାଗ୍ରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇଥା'ନ୍ତି। ଏଥିପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଲୋଗାନ ଓ ବିବରଣୀ ସଂପୃକ୍ତ ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକର ଶୀର୍ଷ ଓ କାୟା ମଣ୍ଡନ କରିଥାନ୍ତି। ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ବିବିଧ ପ୍ରମାଣିକ ଚିତ୍ରରେ ଏହି ଶୀର୍ଷକ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମନ୍ୱିତ କରାଯାଇଥାଏ। ଟି.ବି. ପରି ସଂକ୍ରମିତ ଓ ଦୁରାରୋଗ୍ୟ ବ୍ୟାଧିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଜନହିତରେ ଜାରି ବିଜ୍ଞାପନର ସ୍ଲୋଗାନ ସବୁ ଏହିପରି।

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ "ଭାରତୀୟ ବିଶିଷ୍ଟ ପରିଚୟ ପ୍ରାଧିକରଣ" ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା 'ଆଧାର' ପରିଚୟ ପତ୍ରର ସହଜ, ସୁଲଭ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ସୂଚନା ଓ ସୁବିଧା ସମ୍ପର୍କରେ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା କରେ ଏହାର ଲୋକପ୍ରିୟ ସ୍ଲୋଗାନ୍। ଯଥା :-

'ଜନହିତରେ ଜାରି' ସମସ୍ତ ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା ସରକାରୀ ଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକୁ ସହଜରେ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାଇ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରା କେତେ ଫଳପ୍ରସୂ ତାହା ସୂଚାଇବା। ସମୟେ ସମୟେ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କେତେକ 'ମାଗଣା ଯୋଜନା'ର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରି ଜନ ସମର୍ଥନକୁ ବିଜ୍ଞାପନ ଆଧାରରେ ହାସଲ କରିବାରେ ପ୍ରୟାସ କରିଥା'ନ୍ତି; ଯହିଁରେ ସେବା ଅପେକ୍ଷା କ୍ଷମତା ଅକ୍ତିଆରର ପ୍ରୟାସଟି ଧରା ପଡ଼ିଥାଏ।

[illegible] :

[illegible]

[illegible]

[illegible] State Bank of India S.B.I Life [illegible]

କେବଳ ଏତିକି ନୁହେଁ; ଦୈନିକ ପାଣିପାଗ, ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିରର ଦୈନିକ ଆୟ ଆଦିକୁ ସରକାରୀ ଓ ସଂପୃକ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ-ଉଦ୍ୟମରେ ଜନତାଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଲୋକକଲ୍ୟାଣକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଆଯାଇଥାଏ। ଏଥିରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ହୁଣ୍ଡିରୁ ଦୈନିକ ଆୟର ବିବରଣୀ, ପାଣିପାଗ କିପରି ରହିବ ତା'ର ଆନୁମାନିକ ଅବସ୍ଥା ସୂଚିତ ହୋଇଥାଏ। ଏହାଦ୍ୱାରା ଜନତା ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ହୁଣ୍ଡିରୁ ଦାନ ଦେବାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ ହୁଅନ୍ତି ଓ ପାଣିପାଗର ସୂଚନା ପାଇ ସତର୍କତା ମଧ୍ୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିଥା'ନ୍ତି।

LIC

LIFE INSURANCE CORPORATION OF INDIA

ଲୋକକଲ୍ୟାଣକାରୀ ବ୍ୟବସାୟିକ ବିଜ୍ଞାପନରେ ବ୍ୟବସାୟରେ ଲାଭ ଅପେକ୍ଷା ଲୋକସଂପର୍କ ରକ୍ଷା, ଗଣ-ସୂଚ... ଉତ୍ପାଦର ଉପଯୋଗ ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ, ସତର୍କ-ସୂଚନା, ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ ରହିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ, ଯୋଜନାର ସୁଫଳକୁ ... ବିନିଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯାଇଥିବା ବେଳେ କେବଳ ବ୍ୟବସାୟିକରଣ, ନିଜସ୍ୱ ଉତ୍ପାଦର ବଜାର ପ୍ର... ଗ୍ରାହକୀୟ ଚାହିଦାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି, ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍କିମ୍ ଆଦିର ପ୍ରଲୋଭନରେ ପ୍ରଲୋଭିତ କରି ଲାଭ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରୟ... ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ। ଏଥିରେ ଅବଶ୍ୟ ଉତ୍ପାଦଟିକୁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ନିକଟରେ ପରିଚିତ କରାଇବା, ଉପଯୋଗିତାର ପରିଣାମ... ସୁସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା, ସହଜରେ ଉତ୍ପାଦଟିକୁ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ପାଇଁ ଲଭ୍ୟ କରାଇବା, କିସ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ ତା'ର ଗ୍ରାହକୀୟତା... ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପରି ବ୍ୟବସାୟିକ ଉଦ୍ୟମ ଲକ୍ଷ୍ୟଣୀୟ ହୋଇଥାଏ।

ନିତ୍ୟ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ, ଯଥା - ଲୁଣ, ତେଲ, ସାମ୍ପୋ, ସାବୁନ୍, ଧୂପକାଠି, ପ୍ରସାଧନ ଉପଯୋଗୀ ତେଲ... କ୍ରିମ୍, ଖାଦ୍ୟସାମଗ୍ରୀ ଓ ପାନୀୟ, ଯଥା - କୋଲଡ୍ ଡ୍ରିଙ୍କ୍ସ, ହର୍ଲିକ୍ସ, ବର୍ଣ୍ଣଭିଟା, କମ୍ପାନ୍, ଅମୁଲ ପରି ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ... ବିଜ୍ଞାପନରୁ ଏହାର ବ୍ୟବହାରର ଉପଯୋଗିତା, ମୂଲ୍ୟ, ଶରୀର ଓ ମନ ଉପରେ ତା'ର ପ୍ରଭାବକୁ ସାଧାରଣ ଜନତା ବିଜ୍ଞାପନ... ଉପଲବ୍ଧ କରି ତାହା କିଣି ଥାଏ। ପରୀକ୍ଷା ମୂଳକ ଭାବେ କିଣିବାକୁ ଯାଇଁ ଉପଭୋକ୍ତା ଉତ୍ପାଦର ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ପ୍ରେମରେ ... ପଡ଼ିଯାଇଥାଏ। ଏପରି ବିଜ୍ଞାପନଗୁଡ଼ିକରେ ଜନ-ମନ-ଆକର୍ଷଣକାରୀ ଚିତ୍ର ଓ ସ୍ଲୋଗାନ୍‌କୁ ସଂଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ; ଫଳରେ ... ବିଜ୍ଞାପନଟିର ଚାହାଣୀ ଓ ଚମକରେ ସାଧାରଣ ଜନତା ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ବିଜ୍ଞାପିତ ଉତ୍ପାଦର ଗ୍ରାହକ ହୋଇଥା'ନ୍ତି ଓ ଉତ୍ପା... କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ମିଳିଥାଏ। କେବଳ ଉପରୋକ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକରେ ଗୁଣ ଯେ ତାକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିଥା'ନ୍ତି ତା... ନୁହେଁ; ବିଜ୍ଞାପନଟିରେ ଉଦ୍‌ଘୋଷିତ କମ୍ପାନୀର ବିବରଣୀ ଓ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଦେଖି ଓ ଶୁଣି ସେ ତା'ର ଗ୍ରାହକୀୟଭାବକୁ ଉତ୍ପା... ପ୍ରତି ଅଭିପ୍ରେତ କରିଥାଏ। ଏହିପରି କେତୋଟି ବିଜ୍ଞାପନର ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ଗ୍ରାହକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣକୁ ...

... କରିଥିବେ।

ଧୂପକାଠିର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଗ୍ରାହକର ଏଥିରେ ଆଧାତ୍ମିକ ମାନସିକତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାକୁ ଯାଇଁ 'ପ୍ରାର୍ଥନା ... ସ୍ୱୀକାର' ବୋଲି ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଦିଆଯାଇଛି ବିଜ୍ଞାପନରେ। ଅନୁରୂପ ଭାବେ 'ଧୂପକାଠି'ର ବିଜ୍ଞାପନରେ ଧର୍ମାନୁମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାର ପ୍ରୟାସ କରାଯାଉଛି।

ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ଆଣ୍ଠୁଗଣ୍ଠି ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ବୟସ୍କ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ, ଫିଟ୍‌ଫାଟ୍ ରହିବା ପାଇଁ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ରଖିବାକୁ ଯୁବତୀମାନଙ୍କୁ, କେଶ ବିନ୍ୟାସ ପାଇଁ ସବୁ ବର୍ଗର ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବାକୁ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସାୟିକ ବିଜ୍ଞାପନ ଖବରକାଗଜ ପୃଷ୍ଠା, ଟି.ଭି. ପର୍ଦ୍ଦାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟଣୀୟ ହୋଇଥାଏ। ଏହାଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞପିତ ଉତ୍ପାଦ ସାମଗ୍ରୀ ନିଜର ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ଓ ଫଳଦାୟୀ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରି ଗ୍ରାହକ ବିଜ୍ଞାପନ ଆଧାରରେ ନିଜର ବିଶ୍ୱାସକୁ ପ୍ରତିବେଦିତ କରେ ଓ ଉତ୍ପାଦ ବସ୍ତୁକୁ କ୍ରୟ କରି ବିଜ୍ଞାପନଦାତାଙ୍କୁ ଲାଭ ଆକାରରେ ଆର୍ଥିକ ଫାଇଦା ଦେଇଥାଏ। କେତୋଟି ନମୁନାରୁ ଏତାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନର ଆକର୍ଷଣୀୟ ଚିତ୍ରଲିପି, ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଓ ବିବରଣୀକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିହେବ, ଯାହା କେବଳ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର ପାଇଁ ଅଭିପ୍ରେତ।

କିଏ ନ ଚାହେଁ ସମାନ ମୂଲ୍ୟରେ ଅଧିକ ମିଳୁ ବୋଲି। ଦାନ୍ତଘଷା ପେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଏକ୍‌ସଟ୍ରା ୧୦% ପେଷ୍ଟ ଦେଇ ଗ୍ରାହକତା ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହେବାକୁ ନମୁନା-୪ ବିଜ୍ଞାପନଟିରେ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଛି।

ଦୁର୍ବଳ-କ୍ଷୀଣକାୟ ଶରୀରଧାରୀ ଯୁବକ-ଯୁବତୀ ତଥା ବୟସ୍କମାନଙ୍କୁ ତଦନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞାପନଟି ଆକର୍ଷିତ କରିବ। ନିଜର ଚେହେରା ସଜାଡ଼ିବାକୁ କିଏ ନ ଚାହେଁ? ଓଜନ ବଢ଼ିଲେ, ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ବଢ଼ିବାର ପ୍ରତ୍ୟୟ ଦେଇ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଉତ୍ପାଦଟିକୁ କ୍ଷୀଣକାୟ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରି ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ନେବାକୁ ଏଥିରେ ପ୍ରଯତ୍ନ କରିଛନ୍ତି।

'ଲାଇଫ୍‌ବୟ' ଏକ ପରିଚିତ ତଥା ପୁରୁଣା ବ୍ରାଣ୍ଡର 'ସାବୁନ୍'। ମାତ୍ର ଟ୧୦.୦୦ ବିନିଯୋଗ କରି ଏହାର କ୍ରୟ କରାଯାଇପାରେ, ଯାହାର ବ୍ୟବହାରରେ ମାମୁଲି ରୋଗକୁ ଏଡ଼ାଯାଇ ଡାକ୍ତରଖାନାର ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ ଖର୍ଚ୍ଚରୁ ମୁକ୍ତି ମିଳିବାର ବିଶ୍ୱାସ ଦିଆଯାଇଛି ନମୁନା-୬ ବିଜ୍ଞାପନରେ। ପୁଣି ଟ୧୦.୦୦ର ଲାଇଫ୍‌ବୟରେ 'ବେମାରୀ କମ୍, ସୁରକ୍ଷା ବେଶୀ'ର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଆଯାଇ ଗ୍ରାହକୀୟ ଚାହିଦା ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଛି।

(ଙ) କ୍ଲାସିଫାଏଡ୍ ବିଜ୍ଞାପନ :

କ୍ଲାସିଫାଏଡ୍ ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଳ୍ପ ପରିସରରେ, କମ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ନିଜର ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ପ୍ରକଟିତ କରି ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାନ୍ତି। ଏହା କଳେବରରେ କ୍ଷୁଦ୍ର କିନ୍ତୁ ଏକ ବୃହତ୍ତର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପ୍ରଚୋଦନା ପ୍ରକାଶରେ ସମର୍ଥ। ଇଂରାଜୀରେ ଏହାର ସ୍ୱରୂପ ଓ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ କୁହାଯାଇଛି - "Small Space - Big Response." ଏହି ଧର୍ମୀ ବିଜ୍ଞାପନରେ (୧) ଜମିବାଡ଼ି କ୍ରୟ ବିକ୍ରୟ, (୨) ଘରଭଡ଼ା, (୩) କ୍ଷୁଦ୍ର-ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ଜନିତ ପ୍ରଚାର, (୪) ପ୍ରସାର ଓ ଆଭିମୁଖ୍ୟ, (୫) ବେସରକାରୀ ଚାକିରି ଆବଶ୍ୟକ, (୬) ନିରୁଦ୍ଦିଷ୍ଟ, (୭) ଆଫିଡେଭିଟ୍, (୮) ଜନ୍ମଦିନର ଶୁଭେଚ୍ଛା, (୯) ଶ୍ରାଦ୍ଧବାର୍ଷିକୀ, (୧୦) ବିବାହବାର୍ଷିକୀ, (୧୧) ଗୃହକିଣାବିକା, (୧୨) ବିବାହ ପାଇଁ ବର ଓ କନ୍ୟା ପାତ୍ର ଅନ୍ୱେଷଣ ଆଦି ବିଷୟ ସୂଚିତ ହୋଇ ବିଜ୍ଞାପନ ଆକାରରେ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ଅବଗତି, ସୂଚନା, ଗ୍ରାହକତା ଆଦିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ କରିବାର ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥାଏ।

ଏଥିରେ ଥିବା ସୂଚନା ଗୁଡ଼ିକ ବେଶ୍ ଉପଯୋଗୀ ଓ ଏହାର ଭାଷା ସରସ, ସୁବୋଧ ଓ ଅନେକତଃ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଢଙ୍ଗରେ ଏହାର ପ୍ରକାଶନ ଘଟିଥାଏ। ଏହାକୁ ପାଠ ହିଁ ପ୍ରକାଶ ଲଭିଥାଏ। ଓଡ଼ିଶାର ଅଧିକାଂଶ ଖବରକାଗଜରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିବସରେ ଏହାର ପ୍ରକାଶନ ଘଟିଥାଏ। ଏହାକୁ ପାଠ କରି ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଜମି କିଣିପାରେ, ଘର, କିଣିପାରେ, ଭଡ଼ାଘର ବଦଳାଇପାରେ, ପୁଅଝିଅଙ୍କ ବାହାଘର କରିପାରେ, ନିଜର କ୍ଷୁଦ୍ର ବ୍ୟବସାୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏହି ଆତ୍ମୀୟଙ୍କ ଜନ୍ମ, ମୃତ୍ୟୁ, ବିବାହାଦିର ବିବରଣୀକୁ ବିଜ୍ଞପିତ କରିପାରେ।

କୁ ଉପାଦେୟ ବିଜ୍ଞାପନ ଘଟଣାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାଧ୍ୟମ ଭାବେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାପ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । କ୍ଷୁଦ୍ର କଳେବର ଓ ବିବିଧ ବି... ଗ୍ରହଣରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞାପନର ସନ୍ଧାନ କରାଯାଇ ଆପଣାର ବୃହତ୍ତର ସମସ୍ୟାର ମଧ୍ୟ ସମା... କରିପାରେ ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତି । ଏ ଧରଣର ବିଜ୍ଞାପନର ଉପଭୋକ୍ତା 'ଗଣ-ସମ୍ପ୍ରଦାୟ' ।

କ୍ଲାସିଫାଏଡ୍ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ପୃଷ୍ଠାରେ ବିଜ୍ଞାପନର ସତ୍ୟତାକୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ଏ ଦିଗରେ ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ପ୍ରତି... ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରରେ ଏକ ପାଠକୀୟ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏହି ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକର ଦାବୀ ବିଜ୍ଞାପନ ଦାତାଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ । ... ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଖବର କାଗଜର ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ କୌଣସି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିନଥା'ନ୍ତି । ଏହାର ସତ୍ୟତାରେ କୌଣସି ଅର୍ଥ... ପାଇଁ ସମ୍ପାଦକ ଦାୟୀ ନୁହନ୍ତି ବୋଲି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦେଇଥା'ନ୍ତି ।

(ଚ) ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଜ୍ଞାପନ : (ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି / ଶୁଭେଚ୍ଛା / କୃତିତ୍ୱ / ନିରୁଦ୍ଦିଷ୍ଟ / ଆଫିଡ଼େଭିଟ୍ / ପ୍ରେସ୍ ବିଜ୍ଞପ୍ତି)

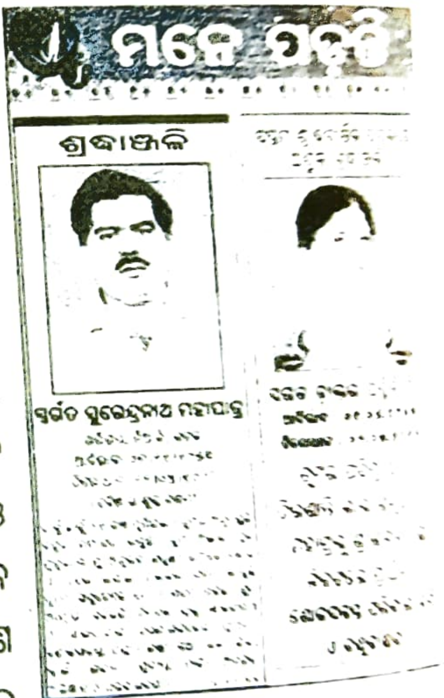

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରଶଂସକ ବା ଆତ୍ମୀୟଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ଏହି ଧର୍ମୀ ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରକାଶନ ଘଟିଥାଏ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଜ୍ଞାପନରେ କୌଣସି ଲାଭକ୍ଷତିର ଆକଳନ ନ ଥାଏ । ଏଥିରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଆହ୍ଲାଦ, ଶୋକ, ସୂଚନା, ଅଭିନନ୍ଦନ, ଶୁଭେଚ୍ଛା, କୃତିତ୍ୱ ଆଦି ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥାଏ । ନିଜର ଆତ୍ମୀୟଙ୍କ ତିରୋଧାନରେ ତାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣକୁ ଆଣି ତାଙ୍କ ଆତ୍ମୀୟ, ପରିବାରବର୍ଗ, ଶୁଭେଚ୍ଛୁ, ବନ୍ଧୁମାନେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟୟରେ ମୁଦ୍ରିତ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଆକାରରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ଜ୍ଞାପନ କରନ୍ତି । ଏଥିରେ ଆତ୍ମାର ଅମରତ୍ୱ ଓ ସଦ୍‌ଗତି ପାଇଁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା, ତାଙ୍କର ଗୁଣାବଳୀକୁ ସ୍ମରଣ କରାଯିବା ସହ ତାଙ୍କ ଅବର୍ତ୍ତମାନର ଶୂନ୍ୟତାକୁ ଶୋକାପ୍ଲୁତ ମନ ଓ ହୃଦୟରେ ସ୍ମରଣକୁ ଆଣି ତାଙ୍କୁ ବିଜ୍ଞପିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହାର ଭାଷା ଓ ପ୍ରକାଶ ରୀତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ । ଏହାର ପ୍ରତିବେଦନ ଗଣମୁଖୀ ହେଲେ ହେଁ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କରେ ଏହା ସୀମିତ । ପୁଣି ଏକାଦଶାହ, ବିବିଧ ମୃତ୍ୟୁବାର୍ଷିକୀରେ ଏତାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କୁ ନେଇ ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଥିରେ ଆବିର୍ଭାବ ଓ ତିରୋଧାନର ସୂଚନା ଥାଏ ।

କୌଣସି ନା କୌଣସି କୃତିତ୍ୱ, ଜନ୍ମଦିନ, ସଫଳତା ଆଦିରେ 'ଶୁଭେଚ୍ଛା' ଜଣାଇ ଖବରକାଗଜ ପୃଷ୍ଠାରେ ବନ୍ଧୁ, ପରିବାରବର୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗର ପରିପ୍ରଚାର ପାଇଁ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଦେଇଥା'ନ୍ତି। ଏଥିରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ନ ଥାଏ। ବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ପରିପ୍ରଚାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହାକୁ ବିଜ୍ଞପିତ କରାଯାଇଥାଏ। ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ତର ପାଠକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏହାକୁ ଅଧ୍ୟୟନ କଲେ ବି କେବଳ ଜଣାଶୁଣାମାନେ ହିଁ ଏଥିରେ ଆହ୍ଲାଦିତ ହୋଇଥା'ନ୍ତି। ଜନ୍ମଦିନର ଶୁଭେଚ୍ଛା, ପରୀକ୍ଷାରେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେବା, ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦିତାରେ ବିଜୟୀ ହେବା, ବିଦେଶ ଯିବା ଓ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଫେରିବା ସମ୍ବାଦ ବା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଆଧାର କରି ଏତାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନ ଖବରକାଗଜର ପୃଷ୍ଠା ମଣ୍ଡନ କରିଥା'ନ୍ତି। ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବ୍ୟୟରେ ନଚେତ୍ ବନ୍ଧୁବର୍ଗଙ୍କ ବ୍ୟୟରେ ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଥା'ନ୍ତି। ଏପରି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପାରିବାରିକ ଆନନ୍ଦର ବାହକ ହୋଇଥାଏ।

ବିଦେଶ ଯାତ୍ରା, ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା, ଗବେଷଣାଦିରେ ସଫଳତା ପାଇଁ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଅବଗତି ନିମନ୍ତେ ଓ ଗବେଷଣା ଜନିତ ସଫଳତାକୁ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ପ୍ରସାରିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ନିଜ ଉଦ୍ୟମରେ ନଚେତ ବନ୍ଧୁ ତଥା ତାଙ୍କ ଶୁଭେଚ୍ଛୁ ଅନୁଷ୍ଠାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ନିଜର ସାଫଲ୍ୟକୁ ବିଜ୍ଞପିତ କରିଥା'ନ୍ତି। ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଗବେଷଣା କରି ଡକ୍ଟରେଟ ଲାଭ, ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ଅର୍ଜନରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ସାଫଲ୍ୟ, ନଚେତ୍ ଆପଣାର ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳକୁ ବିଦେଶରେ ବିନିଯୋଗ କରିବାକୁ ନିରୂପିତ ବିଦେଶ ଯାତ୍ରାକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି କ୍ରମରେ ବିଜ୍ଞପିତ କରାଯାଏ। ଏପରି ବିଜ୍ଞାପନରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଶିକ୍ଷା, ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଓ ସାଫଲ୍ୟ ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥାଏ। ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଜ୍ଞାପନ ହୋଇଥିବାରୁ ଏଥିପାଇଁ ବ୍ୟୟ ଅର୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ବ୍ୟୟିତ ହୁଏ। ଏ ପ୍ରକାର ବିଜ୍ଞାପନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାଫଲ୍ୟକୁ ସମାଜାଭିମୁଖୀ, ଗଣାଭିମୁଖୀ କରାଇ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାର ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିର ସାଫଲ୍ୟକୁ ଚର୍ଚ୍ଚିତ କରିବା।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଭାବେ 'ସତ୍ୟପାଠ' Affidavit, ପ୍ରେସ୍ ବିଜ୍ଞପ୍ତି, ନିରୁଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଆଦିକୁ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ। ଏ ସମସ୍ତ ବିଜ୍ଞାପନର ଖର୍ଚ୍ଚ ବ୍ୟକ୍ତି ହିଁ ବହନ କରେ। ଏହା ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଜ୍ଞପିତ ଓ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱାର୍ଥ ସାଧନର ହେତୁ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାର ଲୋକ ସଂପର୍କ ସୀମିତ। ଏଥିରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅସୁବିଧା ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଯିବା ସହିତ; ସାଧାରଣ ଜନତା ଯେପରି ଏହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ନ ହୁଅନ୍ତି ତା'ର ସୂଚନା ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇଥାଏ। Affidevit ଏକ ଆଇନ୍ ସ୍ୱୀକୃତ ପତ୍ର; ଯାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସାର୍ବଜନୀନ କରିବା ପାଇଁ ଖବରକାଗଜରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଆଯାଏ। ସଂଜ୍ଞା, ନାମ, ଠିକଣା ଆଦିର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ବିଜ୍ଞାପନ ବିଜ୍ଞପିତ ହୁଏ।

ହଜିଛି ଓ ମିଳିଛି 'Lost & Found' ମଧ୍ୟ ଏଇ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଜ୍ଞାପନ ପର୍ଯ୍ୟାୟଭୁକ୍ତ। ଏଥିରେ ହଜାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଅନୁରୋଧ କରିଥାଏ ହଜିଥିବା ବସ୍ତୁ ଯଦି କେହି ପାଇଥା'ନ୍ତି ତାହା ଫେରାଇବାକୁ, ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରମାଣ ସହ ତାହା ନେବାକୁ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉଦ୍ୟମରେ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସେବା ପାଇଁ ଏପରି ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରଦାନ କରିଥା'ନ୍ତି। କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ନିରୁଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲେ ତାଙ୍କର ସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନ, ବନ୍ଧୁ-ପରିବାର ଓ ପୋଲିସ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଅବଗତି ନିମନ୍ତେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିଥାନ୍ତି। ଏହାଦ୍ୱାରା ହଜିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ନିବେଦନ କରାଯାଇଥାଏ ଓ ସମୟେ ସମୟେ ସନ୍ଧାନ ଦେଲେ ଆର୍ଥିକ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯିବାର ପ୍ରଲୋଭନ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥାଏ। ଏହାର ପାଠକୀୟତା ବ୍ୟାପକ ହେଲେ ଅନେକ ସୂଚନା ମିଳିବାର ଆଶା କରାଯାଇପାରେ। ଏପରି ବିଜ୍ଞାପନରେ ଅନୁନୟର ଭାଷା ଓ ଅନୁରୋଧର ଭାବ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଥାଏ।

'ପ୍ରେସ୍ ବିଜ୍ଞପ୍ତି' ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଜ୍ଞାପନ। ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥରକ୍ଷା ଓ ଜନସଚେତନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହା ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥାଏ। ଏଥିରେ ଆଇନ କାନୁନର ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଥାଏ। ଖବରକାଗଜକୁ ମାଧ୍ୟମ କରି ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି ହୁଏ। କୌଣସି ଅଦାଲତି ବା ସରକାରୀ ଆଦେଶନାମାର ପ୍ରତି ସଂଜ୍ଞାପନ ପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉଦ୍ୟମରେ ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥାଏ। ଏଥିରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ବିରୋଧରେ ସୂଚନା ଥାଏ ଓ ସେଥିରେ କେହି ଜାଣିଶୁଣି ସଂପୃକ୍ତ ହେଲେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦାତା ଦାୟୀ ରହିବେ ନାହିଁ ଓ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ବୋଲି ସାଧାରଣରେ ସତର୍କତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ।

(ଛ) ମୁଦ୍ରିତ-ଗଣମାଧ୍ୟମ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞାପନ :

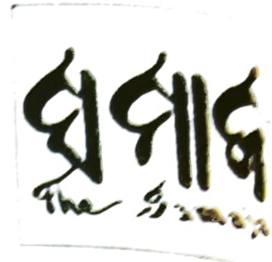

[illegible] ଏସବୁ ବିଜ୍ଞାପନର ଗୁରୁତ୍ୱ ଓ ପରିସର ବିଷୟ [illegible]

ବର୍ତ୍ତମାନ ନିଜର ଦ୍ରବ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଆଧାର କରି ଜନ-ଆକର୍ଷଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏ ବିଜ୍ଞାପନ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି । ପୂଜା-ପର୍ବ, ଉତ୍ସବ ବେପାର, ସମୟର ପ୍ରଭାବ ଅନୁସାରେ ଏସବୁ ବିଜ୍ଞାପନ ମୁଦ୍ରିତ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ଛାପଯାଏ । ଏହାର ମୁଦ୍ରିତ ରୂପ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ରହେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଖରେ । ଉପଯୋଗିତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯେଉଁ ଉତ୍ପାଦଟି ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତାହାର ବିଜ୍ଞାପନକୁ ଖବରକାଗଜରୁ କାଟି ବହୁଦିନ ଯାଏଁ ଉପଭୋକ୍ତା ରଖିପାରନ୍ତି । ଏହି ସବୁ ବିଜ୍ଞାପନର ଚିତ୍ର ଓ ସ୍ଲୋଗାନ ଜନମାନସକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ । ତା'ର ଗ୍ରହଣୀୟ ମନୋଭାବକୁ ଏହା ବଢ଼ାଏ । ସେ ଚିତ୍ରରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏତ କେତେବେଳେ ସ୍ଲୋଗାନରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ।

ମୁଦ୍ରିତ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞାପନର ପରିଭାଷା, ତା'ର ସ୍ଲୋଗାନ ଓ ବିବରଣୀରୁ ସହଜରେ ଅବଧାରିତ ହୁଏ । ଏହାର ଭାଷା ଓ ଭାବ ଉଭୟ ସୁବୋଧ ଓ ବେଶ ମନଗ୍ରାହୀ । ଏହା ଉପଭୋକ୍ତାକୁ ବିଜ୍ଞାପିତ ଉତ୍ପାଦ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ କରେ । ଉତ୍ପାଦ କ୍ରୟପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରଲୋଭିତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଓ ଯୋଜନାରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ଉପଭୋକ୍ତା ଆପଣାର ମନରେ ଚାହିଦାର ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରେ । ଏତାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ବସ୍ତୁବାଦୀ କରିଥାଏ । ଟି.ଭି., ଫ୍ରିଜ, [illegible] ଆଲମିରା, ଚପଲ, ପ୍ରିଜ ଆଦିର ବିଜ୍ଞାପନର ଗଳା-କାଟିପରା ବିଶେଷ କରି ଗ୍ରାହକୀୟ ମାନସିକତାରେ କ୍ରୟ ପାଇଁ [illegible] ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

ମୁଦ୍ରିତ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞାପନଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ଲୋଗାନ ବେଶ୍ ଆକର୍ଷକ ଓ ଉଦ୍ଦୀପକ । [illegible] ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାରେ ଏତାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନର ଚିତ୍ର, ସ୍ଲୋଗାନ, ବିବରଣୀ, ସବୁକିଛି ବେଶ୍ ମହତ୍ତ୍ୱ [illegible] ଏଠାରେ କେତେକ ମୁଦ୍ରିତ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ବିଜ୍ଞାପିତ ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ତଥା ରଚିତ ସ୍ଲୋଗାନକୁ ତଥା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ [illegible] ଉଦାହରଣ ଦିଆଯାଉଛି; ଯାହା ଶୁଣିକି, ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ଉପରେ ଅସୀମ ପ୍ରଭାବର ଅଦ୍ଭୁତ ପ୍ରତିଛବି ହୋଇ ରହିଛି । [illegible]

(୧) ମୋ ଆଧାର, ମୋ ପରିଚୟ । (ଭାରି ସରକାରଙ୍କର ଜନହିତରେ ଜାରି)

(୨) 'ଡିଜିଟାଲ୍. ନେଣଦେଣ କରନ୍ତୁ,

(୩) 'ପ୍ରଥମ ଦିନରୁ କାମକରେ ଓ ଏହା ଅଭ୍ୟାସରେ ପଡ଼େ ନାହିଁ' । (ପେଟ ସଫା)

(୪) 'ମୁହୂର୍ତ୍ତକରେ ଆରାମ, ବଦହଜମିରୁ' । (ବୈଦ୍ୟରାଜ ଆକଓ୍ୱା ଜେଷ୍ଟ)

(୫) 'ପ୍ରଥମେ ବ୍ୟବହାର କର, ପରେ ବିଶ୍ୱାସ କର ।' (ଘଡ଼ି ଡିଟରଜେଣ୍ଟ ପାଉଡ଼ର)

(୬) 'ଯାଦୁ, କାଳୁ, କୁଣ୍ଡିଆର ଶତ୍ରୁ, ସେହି କାମ-ସେହି ନାମ, କିଛି ହେଲେ ବଦଳି ନାହିଁ ।' (ଡାକିମ ପୋଷାକ)

(୭) ଯେପରି ନାମ, ସେପରି କାମ/ଗ୍ୟାସନେଲ ତାହାରି ନାମ' । (ଗ୍ୟାସନଲ)

(୮) 'ମୁଁ ଖୋଲନ୍ତୁ/ବୋଉ ବସାଦହି ଖାଆନ୍ତୁ ।' (ମିଲ୍କି ମ୍ୟ)

(୯) 'ପ୍ରକୃତିର ସ୍ପର୍ଶ...... ଆୟୁର୍ବେଦର ବିଶ୍ୱାସ ।' (ରୂପମନ୍ତ୍ର)

(୧୦) 'TVS Sport - ମାଇଲେଜ୍ କା ବାପ୍' (TVS Motor Cycle)

(୧୧) 'ଯେ ଆରମ୍ କା ମାମ୍‌ଲା ହେ' । (ରୂପା -ଫ୍ରଣ୍ଟଲାଇନ୍ ଇନର ୱାଆର)

(୧୨) ଇଣ୍ଡିଆର ନୂଆ ଜେନେରେସନ୍ । (ହୋଣ୍ଡା ଆକ୍ଟିଭା)

ଦେଶର ଅର୍ଥନୀତିକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୁଅନ୍ତୁ ।' (ଭାରତ ସରକାର – ଡିଜି ଧନମେଳା)

(୧୩) 'ସବୁ ଦିନ ପିଅନ୍ତୁ' – ସ୍ଲିମ୍ ଏବଂ ଫିଟ୍ ରୁହନ୍ତୁ ।' (Fatgo)

(୧୪) 'ନିଖୁଣ ତ୍ୱକ୍, ସୁସ୍ଥ ଦେହ' । (ନିମ୍‌ଗାର୍ଡ଼ କ୍ୟାପସୁଲ୍ ଏବଂ ସାବୁନ)

(୧୫) 'ଆଶାର ନୂଆ କିରଣ

ପ୍ରାକୃତିକ ଜଡ଼ିବୁଟିର ମିଶ୍ରଣ ।' (ରୂପମନ୍ତ୍ର)

(୧୬) ସଠିକ୍ ଏବଂ ଶୀଘ୍ର ଖବର ଦେଉଥିବାରୁ ଆପଣ ଆମକୁ ରଖିଛନ୍ତି ସବୁଠୁ ଆଗରେ No.-1 News Channel । (O TV)

(୧୭) 'ସୁନ୍ଦର ପସନ୍ଦାନୁସାରେ 'ଭିକୋଟର୍ମରିକ୍ କ୍ରିମ୍'

ସୁନ୍ଦର ଓ ସୁସ୍ଥକର ତ୍ୱଚା ପାଇଁ ।' (ଭିକୋ ଟରମରିକ୍ କ୍ରିମ)

ଖବର କାଗଜ ବା ମୁଦ୍ରିତ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାୟିତ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବେଶ୍ ଉପଯୋଗୀ, ତେବେ ନିରକ୍ଷର ମଣିଷ ଏହାର ଛବି ଦେଖି ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ; ସ୍ଲୋଗାନ୍ ପଢ଼ି ନୁହେଁ କି ବିବରଣ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ନୁହେଁ । ତେବେ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକ ଯେ ବୃହତ୍ତର ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ ଓ ଯୋଗାଯୋଗ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ବେଶ୍ କ୍ରିୟାଶୀଳ କରିପାରିଛନ୍ତି; ଏହା ଅସ୍ୱୀକୃତ ହେବାର ନୁହେଁ ।

(ଗ) ଦୃଶ୍ୟ-ଶ୍ରାବ୍ୟ ଧର୍ମୀ ବିଜ୍ଞାପନ :

ବିଜ୍ଞାପନ ଦୃଶ୍ୟ-ଶ୍ରାବ୍ୟଧର୍ମୀ ହେବା ଏକ କଳା । ଦୂରଦର୍ଶନ ଓ ରେଡ଼ିଓରେ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ଧର୍ମୀ ବିଜ୍ଞାପନ ସମୂହକୁ ଦୃଶ୍ୟ ଶ୍ରାବ୍ୟ ଧର୍ମୀ ବିଜ୍ଞାପନ ଭାବେ ଅଭିହିତ କରାଯାଏ । ଏକଦା ଆକାଶବାଣୀ (ରେଡ଼ିଓ) ଥିଲା ଉତ୍ପାଦ ସାମଗ୍ରୀର ତ୍ୱରିତ ସଞ୍ଚାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଜ୍ଞାପିତ ହେବାର ମାଧ୍ୟମ । ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚାଲିଥିଲା ବେଳେ ବିଜ୍ଞାପନଦାତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟାନୁସାରେ ଏହି ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରଚାରିତ ହେବା ନିଶ୍ଚିତ ଥିଲା । ଏପରି ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରଚାର ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନଦାତା ଓ ଆକାଶବାଣୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦେୟ, ପ୍ରଚାର ସମୟ, ବିଜ୍ଞାପନର ତଥ୍ୟ ବା ସ୍ଲୋଗାନ୍‌କୁ ନେଇ ଏକ ଚୁକ୍ତି ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୁଏ । ଏପରି

ବିଜ୍ଞାପନ ଉଭୟ ଗ୍ରାହକ ସେବା ଓ ବ୍ୟବସାୟିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଜାରି କରାଯାଇଥାଏ । ଏହାକୁ ଶୁଣି ଗ୍ରାହକ ପ୍ର ହେଉଥିବାରୁ ଏହାର ବିବରଣ ଓ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ମନଛୁଆଁ ହେବା ଜରୁରୀ ହୋଇଥାଏ ।

ଏହାର ଭାଷା – ସୁବୋଧ, ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ, ଭାବ-ଉତ୍ପାଦର ସଠିକ୍ ସାକ୍ଷର-ନିରକ୍ଷର ଭେଦ ଦେଖେ ନାହିଁ ।

ତେଣୁ ଏହା ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ଶ୍ରୋତା/ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣୀୟ ହୋଇ ବ୍ୟବସାୟିକ ସଫଳତା ଦେବାରେ ସ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟାର ଦ୍ରୁତ ବିକାଶ ଓ ଆକାଶବାଣୀ ପରି ଗଣମାଧ୍ୟମର ଲୋକ-ଉପାଦେୟତାର ହ୍ରାସ ହେତୁ ଅ ବିଜ୍ଞାପନର 'ଶ୍ରାବ୍ୟ ମାଧ୍ୟମ' ଅନୁପଯୋଗୀ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ନଚେତ୍ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଅଭିବୃଦ୍ଧି, ଗ୍ରାହକୀୟ ସଚେତନ ବ୍ୟବସାୟିକ ସମୃଦ୍ଧି ଆଣିବାରେ ଏପରି 'ବିଜ୍ଞାପନ' ର ଭୂମିକା ଏକଦା ଥିଲା ବିକଳ୍ପହୀନ ଓ ସର୍ବାଧିକ ଲୋକପ୍ରିୟ ।

ଟେଲିଭିଜନ୍ ବା ଦୂରଦର୍ଶନରେ ପ୍ରସାରିତ ବିଜ୍ଞାପନ ଉଭୟେ ଦୃଶ୍ୟ ଓ ଶ୍ରାବ୍ୟ ଧର୍ମୀ । ଏଥିରେ ଥିବା ଚିତ୍ରାୟନ ଚଳତ୍‌ଶକ୍ତି, ଚାରିତ୍ରିକ ଅଭିନୟ ଓ ତତ୍‌ଜନିତ ସଂଳାପ ଜନମନକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହୋଇଥାଏ । ଏ ମଧ୍ୟ ଚାଲିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ମଝିରେ ମଝିରେ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥାଏ । ବିଜ୍ଞାପନଦାତା ଓ ଦୂରଦର୍ଶନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ବୁଝାମ ଓ ଚୁକ୍ତି ଅନୁସାରେ ଏହାର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ସମୟ ଓ ଦେୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରସାରିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରୁ କିଛି ସମୟ ବିର ଦେଇ ଏହାର ପ୍ରସାରଣ କରାଯାଏ । ରଙ୍ଗୀନ୍ ଚିତ୍ର, ଅଭିନୟ ଓ ଚିତ୍ତହାରୀ ସଂଳାପରେ ଏହି ବିଜ୍ଞାପନ ସକଳ ଉପଯୋଗି ଓ ଆବଶ୍ୟକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗ୍ରାହକୀୟ ଆକର୍ଷଣ କାରଣ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

ଚକ୍ଷୁହୀନ ଏହାକୁ ଶୁଣି ଶୁଣି ପ୍ରଭାବିତ ହେଲାବେଳେ ଶ୍ରବଣଶକ୍ତି ରହିତମାନେ ଏହାରପ୍ରସାରଣ ଦେଖି ଉତ୍ପାଦପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଥାନ୍ତି । ଭାଷା ଓ ଭାବରେ ଏହାର ମୁଗ୍ଧକର ପ୍ରସାରଣ ବ୍ୟବସାୟିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦେବାରେ ସାହା ହୋଇଥାଏ । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାପନ ଏକାଧିକ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଅନୂଦିତ ହୋଇ ଆଞ୍ଚଳିକ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଭିତ୍ତିରେ ନିଜସ୍ୱ ପ୍ରଭାବ ଜାହିର କରିଥାନ୍ତି । ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ବା ଜାତୀୟ ଦୂରଦର୍ଶନରେ ହିନ୍ଦୀଭାଷାରେ ଏହାର ପ୍ରସାରଣ ସର୍ବଜନଗ୍ରାହୀ ହୋଇ ବିଜ୍ଞାପନିତ ଉତ୍ପାଦକୁ ଜାତୀୟ ମାନ୍ୟ ଦେଇଥାଏ ଓ ତଦାନୁସାରେ ଉତ୍ପାଦର ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ଦୃଶ୍ୟଶ୍ରାବ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହାର ପ୍ରସାରଣ ହେଉଥିବାରୁ ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି କୌଶଳ ଭିଡ଼ିଓଗ୍ରାଫି ଭିତ୍ତିରେ ହୁଏ । ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ପରି ଏହାର ସ୍କ୍ରିପ୍ଟ ଲେଖାଯାଏ, ଏହାର ସୁଟିଂ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇ ପ୍ରାୟୋଜିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାରରେ ଏହା ଦୂରଦର୍ଶନରେ ପ୍ରସାରିତ ହୁଏ । ଏଥିରେ ଲୋକପ୍ରିୟ ଅଭିନେତା, ସମାଜସେବୀ, ତଥା ସମାଜର ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କୁ ଉତ୍ପାଦର ଗୁରୁତ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅଭିନେତା ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ସରକାର କ୍ରୀଡ଼ାବିତ୍, ଶିଳ୍ପୀ, ଅଭିନେତାଙ୍କୁ ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନରେ ବ୍ରାଣ୍ଡ ଆମ୍ବାସାଡ଼ର ମାନ୍ୟ ଦେଇ ଜାତୀୟ ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷା ବିଧିରେ 'ଦୃଶ୍ୟ ଶ୍ରାବ୍ୟ ବିଜ୍ଞାପନ' ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାନ୍ତି ।

'ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ମିଶନ'ରେ ଅଭିନେତା ଅମିତାଭ ବଚ୍ଚନ, ଓଡ଼ିଶା ପର୍ଯ୍ୟଟନର ବିଜ୍ଞାପନରେ ବାଲୁକା ଶିଳ୍ପୀ ସୁଦର୍ଶନ ପଟ୍ଟନାୟକ ଦୃଶ୍ୟଶ୍ରାବ୍ୟ ବିଜ୍ଞାପନରେ ଅଭିନେତାର ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିବା ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଦାହରଣଯୋଗ୍ୟ । ଅନୁରୂପ ଭାବେ ଜନତାଙ୍କୁ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଜଳପାନ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବାକୁ ଯାଇ ବିଭିନ୍ନ କମ୍ପାନୀର ଜଳଦାୟୀ ଯନ୍ତ୍ରର ଉପଯୋଗିତା, କ୍ରିକେଟର ମହାନାୟକ ସଚିନ ତେନ୍ଦୁଲକର ଓ ଚିତ୍ର ଜଗତର ସ୍ୱପ୍ନ ସୁନ୍ଦରୀ ହେମାମାଲିନୀଙ୍କୁ ଉପଭୋକ୍ତା ଭାବେ ବିଜ୍ଞାପନରେ ଅଭିନୟ କରାଇ ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ନେଇପାରନ୍ତି ।

ଦୃଶ୍ୟଶ୍ରାବ୍ୟ ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକ ଏପରି ବିଶେଷ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟକୁ ନେଇ ପ୍ରସାରିତ ହେଉଥିବାରୁ ଏହାର ବ୍ୟବସାୟିକ ବିଶ୍ୱସନୀୟତାକୁ ଉପଭୋକ୍ତା ସହଜରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ତେବେ ପ୍ରସାରିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ମଝିରେ ଏହାର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ବିରକ୍ତିକର, ବିରକ୍ତିଦାୟୀ ହେଉଥିବାରୁ ବିଜ୍ଞାପନର ଆରମ୍ଭ ମାତ୍ରେ ଦର୍ଶକ ଅନ୍ୟ ଚ୍ୟାନେଲକୁ ଯାଆନ୍ତି । ଫଳରେ ବିଜ୍ଞାପନିତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଯୋଗାଯୋଗ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ବାଧା ଲକ୍ଷ୍ୟ ହୁଏ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷେ ଆଧୁନିକ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟାର ଦ୍ରୁତ ବିକାଶରେ 'ଦୃଶ୍ୟ ଶ୍ରାବ୍ୟ ବିଜ୍ଞାପନର ଲୋକପ୍ରିୟତା ସର୍ବାଧିକ ।

(୯) ହୋର୍ଡ଼ି ପୃଷ୍ଠରେ ବିଜ୍ଞାପନ :

'ହୋଡ଼ିଂ ପୃଷ୍ଠରେ ବିଜ୍ଞାପନ' ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିଛି ଆଜିକାଲି । ତେବେ ଚଳଚଞ୍ଚଳ ସହରୀ ଜୀବନରେ ଏହା ଯେତିକି ପ୍ରଭାବନିଷ୍ଠ ପାରମ୍ପରିକ ପଲ୍ଲୀ-ଜୀବନରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ସେତିକି ଶିଥିଳ । ନଗର, ମହାନଗର ଆଦିର ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ, ଜନପ୍ରିୟ ସ୍ଥାନରେ, ରେଲୱେ ଷ୍ଟେସନ୍, ବସଷ୍ଟାଣ୍ଡ ଆଦି ଜନଗହଳି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳରେ, ସିନେମାହଲ ଓ ବହୁତଳ ପ୍ରାସାଦକୁ ନେଇ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ଜନବସତି ସ୍ଥାନରେ 'ହୋଡ଼ିଂ-ବିଜ୍ଞାପନ' ତା'ର ଉପସ୍ଥିତି ଜାହିର କରିଥାଏ । ବେଶ୍ ପ୍ରଶସ୍ତ ଓ ସୁଉଚ୍ଚ ସ୍ତରରେ ଜନନେତ୍ରକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ଭଳି ଚିତ୍ର, ସଂଳାପ ଓ ଶ୍ଳୋଗାନରେ ଅଭିବ୍ୟଞ୍ଜିତ ହୋଇ ଏହା ବଡ଼ ବଡ଼ କମ୍ପାନୀର ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ, ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର, ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଆଦିର ବିଜ୍ଞାପନକୁ ବିଜ୍ଞପିତ କରିଥାଏ । ଏବେ ସହର ଗୁଡ଼ିକର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶୋଭାକୁ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦେଉଥିବା ମନ୍ଦିର ସ୍ଥାନରେ ହୋଡ଼ିଂ ହିଁ ବେଶୀ ଆକର୍ଷଣୀୟ ହୋଇପଡ଼ିଛି ।

ଅତୀତରେ ନୂଆ ନୂଆ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ସ୍ଥାନୀୟ ସିନେମା ହଲ୍‌ରେ ପଡ଼ିଲେ ଏହାକୁ ବିଜ୍ଞାପିତ କରିବା ପାଇଁ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଥିବା ସୁଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଚୀର, ସ୍କୁଲ କଲେଜର ପାଚେରୀକାନ୍ଥ, ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନର ପାଚେରୀରେ ପୋଷ୍ଟର ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇ ଜନମାନସକୁ ଆକର୍ଷିତ କରାଯାଉଥିଲା । ମାତ୍ର ଏବେ ତା'ର ସ୍ଥାନ ନେଇଛି ବିଭିନ୍ନ ହୋଡ଼ିଂରେ ଝୁଲୁଥିବା ବ୍ୟୟବହୁଳ ବିଜ୍ଞାପନ । ଏହାକୁ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦର ବିତରକ, ମାଲିକ ତଥା ସଞ୍ଚାଳକ ମାନେ ବିଜ୍ଞାପନ ଏଜେନ୍ସିକୁ ଦାୟିତ୍ୱ ଦେଇଥାନ୍ତି ଓ ବିଜ୍ଞାପନଟି କିପରି ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ଭିତରେ ସର୍ବାଧିକ ଜନପ୍ରିୟ ହୋଇପାରିବ ତା'ର ଚିତ୍ର, ଚରିତ୍ର, ସଂଳାପ, ଶ୍ଳୋଗାନ୍ ସହାୟତାରେ ବିଜ୍ଞପିତ କରିବାକୁ ଚୁକ୍ତି କରିଥାନ୍ତି ।

ହୋଡ଼ିଂ ବିଜ୍ଞାପନଗୁଡ଼ିକ ପଥଚାରୀ, ଯାନ-ଆରୋହୀ ଆଦିଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରେ । ଏହା ଖବରକାଗଜ ବା ଦୂରଦର୍ଶନର ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରଚାର-ପ୍ରସାରଠାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶୈଳୀରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥାଏ । ରାତିରେ ଜନନେତ୍ରକୁ ତତ୍‌ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ କରିବାକୁ ଏଥିରେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆଲୋକ, ନଚେତ୍ ରେଡ଼ିୟମ ଦିଆ ଯାଇଥାଏ । ଯାନାଦିର ଆଲୋକ ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ଏହା

ଝଲସି ଉଠେ, ଯାହାକି ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୂଢ଼ ହେବା ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ହୋଇଥାଏ। ହୋଡ଼ିଂ ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକ ସୁଉଚ୍ଚରେ ଥିବାରୁ ଏହାର ଚିତ୍ର ଓ ଅକ୍ଷର ଦୂରକୁ ପଢ଼ିପାରିବା ଆକୃତି ନେଇ ଅଙ୍କା ଯାଇଥାଏ । ଯଦି ଏହା ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହୁଏ ତେବେ ବିଜ୍ଞାପନଟିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଡ଼ମ୍ବିତ ହୁଏ । ଏ ପ୍ରକାର ବ୍ୟୟବହୁଳ ବିଜ୍ଞାପନ କ୍ଷୁଦ୍ର ବ୍ୟବସାୟ ଅପେକ୍ଷା ବଡ଼ବଡ଼ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟକୁ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦିଏ ।

ଆଧୁନିକ ଜୀବନ ଶୈଳୀକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାରେ ଏହାର ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ-ବ୍ୟୟବହୁଳ ରଙ୍ଗଢଙ୍ଗ ଓ ପ୍ରଭାବୀସ୍ୱର ବିକଳ୍ପହୀନ । ତେବେ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଏହାର ସ୍ଥିତି ଅନେକ ପଥଚାରୀ, ବସ୍‌ଡ୍ରାଇଭର ବା ଯାନଚାଳକଙ୍କୁ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଓ ଅମନଯୋଗୀ କରୁଥିବାରୁ ଏହା ସଡ଼କ ଦୁର୍ଘଟଣାର ଏକ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ କାରଣ ହୋଇଥାଏ । ତେବେ ହୋଡ଼ିଂ ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଚାର-ପ୍ରସାର ଆଦିରେ ଅଧିକ ବ୍ୟୟବହୁଳ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହି ବ୍ୟୟ ସାମଗ୍ରୀକ୍ରୟରେ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ପରୋକ୍ଷ ଭାବେ ବହନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ନାମୀଦାମୀ କପଡ଼ା ବ୍ୟବସାୟୀ, ସୁନା ଅଳଙ୍କାର ବ୍ୟବସାୟୀ, ପୋଷାକ ପରିଚ୍ଛଦର ନିର୍ମାତା, ଦୈନନ୍ଦିନ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ଉପଯୋଗୀ ସାମଗ୍ରୀ, ବିବିଧ ଯୋତା କମ୍ପାନୀ, ବିଲଡ଼ର୍ସ, ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ, ମେଡ଼ିକାଲ, ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର, ଦୂରଦର୍ଶନର ବିଭିନ୍ନ ସିରିଏଲ୍, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ, ମୋଟର ଯାନର ନିର୍ମାଣ, ପାନମସଲା, ଡିଟର୍ଜେଣ୍ଟ କମ୍ପାନୀମାନେ ଏହି 'ହୋଡ଼ିଂ ବିଜ୍ଞାପନ' ମାଧ୍ୟମରେ ନିଜ ଉତ୍ପାଦର ଚାହିଦାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସହ ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ତଥା ଲୋକସମ୍ପର୍କ ରକ୍ଷାରେ ବେଶ୍ ସମର୍ଥ ହେବା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ।

ଗଣଯୋଗାଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ 'ହୋଡ଼ିଂ ଆଧାରିତ ବିଜ୍ଞାପନ' ର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଏକ ନୂତନ ମାର୍ଗର ପ୍ରଦର୍ଶନ - ଏହା ମଧ୍ୟ ଆଜି ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ହୁଏ । ପ୍ରତିଯୋଗିତା ସୂତ୍ରରେ "No.-1 Odia News Channel" ଭାବେ ତୁଳନାତ୍ମକ ଢଙ୍ଗରେ ବିଜ୍ଞପିତ "OTV" ର ବିଜ୍ଞାପନ, କିମ୍ବା ଓଡ଼ିଶାରେ ଦୁଗ୍ଧ ବିପ୍ଳବକୁ ଦ୍ରୁତ ବିକାଶ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କରୁଥିବା 'Milky Moo' ର ବିଜ୍ଞାପନକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟଣୀୟ ଏକ ଏକ 'ହୋଡ଼ିଂ ବିଜ୍ଞାପନ' ରୂପେ ସୂଚିତ କରାଯାଇପାରେ ।

ଏଥିରେ ଉତ୍ପାଦର ଗୁଣ, ମାନ, ଉପଯୋଗିତା, ଜନ ସଚେତନତା ଉଦ୍ରେକ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରୟାସ କରାଯିବା ସହ ବ୍ୟବସାୟିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ବୃହତ୍ତର ଗ୍ରାହକୀୟ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯତ୍ନ କରାଯାଇଛି । 'ବୋଉ' ଆମ ଆହ୍ଲାଦ, ସଂସ୍କୃତି, ପାରିବାରିକ ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ଅବିକଳ ପ୍ରତୀକ । 'ମିଲ୍‌କି ମୁ'ର ଉତ୍ପାଦକ ନିଜ ବ୍ରାଣ୍ଡର 'ଦହି' ବିକ୍ରି କରିବା ପାଇଁ ବେଶ୍

ଆବେଗ ଓ ଭାବାତ୍ମକ ଢଙ୍ଗରେ 'ବୋଉ' ପରି ଏକ ଆତ୍ମିକ ସମ୍ପର୍କର ସ୍ୱରକୁ ନେଇ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ବ୍ୟବସାୟରେ ବିନିଯୋଗ କରି ଉତ୍ପାଦ ଓ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଭାବାତ୍ମକ ସମ୍ପର୍କ ଯୋଡ଼ିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛନ୍ତି । ଏପରି ସ୍ୱର ଓ ସ୍ଲୋଗାନ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ଆକର୍ଷଣର ଭାବ-ବିନ୍ଦୁ ହୋଇଥିବାରୁ ଏଥିରେ ବ୍ୟବସାୟିକ ସମ୍ପର୍କ ସହ ଆର୍ଥିକ ଫାଇଦା ଅନାୟାସରେ ମିଳିବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ଏଡ଼ାଯାଇ ନ ପାରେ ।"

ସମ୍ପ୍ରତି 'ବିଜ୍ଞାପନ'ର ବହୁଳ ତଥା ମର୍ଯ୍ୟାଦାୟୀ ପ୍ରସାର ଓ ପ୍ରଚାର ମୁଖ୍ୟତଃ ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ଆଧାର କରି ସଞ୍ଚାଳିତ । ବାହ୍ୟ ବିଜ୍ଞାପନ (ହୋଡ଼ିଂ/ଭ୍ରାମ୍ୟମାଣଯାନ/ଡାକବାଜି ଯନ୍ତ୍ର/ପୋଷ୍ଟର/ଲୋକ ଅଭିନୟ/ପଥପ୍ରାନ୍ତ ନାଟ, ଗୀତ), ଛାପାମାଧ୍ୟମ (ଖବର କାଗଜ/ହ୍ୟାଣ୍ଡ ବିଲ/ପତ୍ରପତ୍ରିକା), ବୈଦ୍ୟୁତିକ ମାଧ୍ୟମ (ରେଡ଼ିଓ/ଟେଲିଭିଜନ/ଇଣ୍ଟରନେଟ/ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର) ରେ ଆଜି ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରଚାର, ପ୍ରସାର ଓ କଳାତ୍ମକ ଅଭିପ୍ରେରଣା ଏପରି ପ୍ରକାଶିତ ଯାହା ଆଜି ନିତ୍ୟ-ନୈମିତ୍ତିକ ଜୀବନଧାରାକୁ ବେଶ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି; ଲୋକସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ ହେତୁ ହୋଇଛି, ଉତ୍ପାଦର ସହଜଲଭ୍ୟ ମାଧ୍ୟମ ହୋଇଛି, ଆର୍ଥିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ସହାୟକ ହୋଇଛି, ଗଣଯୋଗାଯୋଗର କୀର୍ତ୍ତି ଓ କୃତି ରୂପେ ପ୍ରତିଭାତ ହୋଇଛି ।

(ଚ) ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଓ ବିବିଧ ବିଜ୍ଞାପନ :

ଅନୁଷ୍ଠାନ କତିପୟ ଜନହିତ ସାଧନ ପାଇଁ ସେବା ମନୋଭାବ ପୂର୍ବକ ଆପଣାର ବିବିଧ ସମାଜସେବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ବିଜ୍ଞାପନ ମାଧ୍ୟମରେ ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ଆଧାର କରି ପ୍ରକାଶ, ପ୍ରସାର ଓ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥାନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ସାମାଜିକ ସଂଗଠନ, ସେବା-ସଂସ୍ଥା ଏତାଦୃଶ ବିଜ୍ଞାପନରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସାୟିକ ମନୋଭାବ ପୋଷଣ ନ କରି ନିରୁତା ଜନସେବା, ସହଯୋଗ, ସୂଚନା, ସହାୟତା ପାଇଁ ସଂଗଠନର ପ୍ରୟାସକୁ ବିଜ୍ଞାପନ ମାଧ୍ୟମରେ ଜନତାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାନ୍ତି । ଖବରକାଗଜ, ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଗଣମାଧ୍ୟମ ଓ ପ୍ରଚାରପତ୍ର ଆଧାରରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବା ସଂଗଠନ ଗୁଡ଼ିକର ସେବା ମନୋଭାବ, ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାର ସୁଦୂର ପ୍ରସାରୀ ଗଣପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଉପଲବ୍ଧ । ରକ୍ତଦାନ ମହତ ଦାନ' କୁ ସାକାର କରିବା ପାଇଁ 'ଆମ ଓଡ଼ିଶା' ପରି ସାମାଜିକ ସଂଗଠନର 'ପ୍ରତିଦିନ ରକ୍ତଦାନ' କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଞ୍ଚାଳନ ଜନିତ 'ବିଜ୍ଞାପନ' ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ, ଉପଯୋଗୀ, ଜନହିତକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ରକ୍ତ ସଂଗ୍ରହ ଓ ତା'ର ସମୟୋପଯୋଗୀ ବିନିଯୋଗରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅମୂଲ୍ୟଜୀବନକୁ ସେ ରକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରେ ତାହା ବିଜ୍ଞାପନଟିରୁ ଉପଲବ୍ଧ ।

କେତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର, ମୋଟର ଯାନ ବିକ୍ରେତା, T.V. Channel ଆଦି ଭ୍ରାମ୍ୟମାଣ ଗାଡ଼ି, ହୋଡ଼ିଂ, ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଓ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ନିଜର ବ୍ୟବସାୟିକ ଫାଇଦା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇଥିଲେ ବି ଏହି ବିଜ୍ଞାପନ ଗୁଡ଼ିକ ଜନସଚେତନତା, ଉତ୍ପାଦର ବଜାର ପ୍ରବେଶର ସୂଚନା ଦେବା ସହ ଜନହିତ ସାଧନ କରିଥାଏ । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଆପଣାର ମନୋନୀତ ପାଠକ୍ରମ କେଉଁ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ସୁଲଭ୍ୟ ଓ ସେହି ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର ବିବଧ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଜ'ଣ ତାହା ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ବିଜ୍ଞାପନରୁ ଜାଣିପାରି ନିଜସ୍ୱ ଫାଇଦା ନେବାରେ ସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି । ଅନୁରୂପ ଭାବେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ସଂସ୍ଥାରେ ବିଭିନ୍ନ ରୋଗର ନିରୂପଣ, ନିରାକରଣ, ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ତଥା ଏଥିପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ୟାକେଜ ଆଦିର ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଗତ ଉତ୍ସୁକତା ପୂରଣରେ ସହାୟକ ହୁଅନ୍ତି ।